

KIÁLLÍTÁSOK

Breuer újra itthon Egy izgalmas tárgy az Iparművészeti Múzeum kiállításán (<i>Horányi Éva</i>)	2
A XX. Országos Tervezőgrafikai Biennálé Békéscsabán (<i>Szepes Hédi</i>)	10
A család mint belső iskola A Remsey művészdinasztia kiállításai Gödöllőn (<i>Webner Tibor</i>)	20
Ékszerek Éjszakája Budapest – 2016 (<i>Simonyi István</i>)	30
XXVIII. Őszi Kerámia Tárlat Csoportos kiállítás a Magyar Képzőművészek és Iparművészek Szövetségének kiállítótermében (<i>Lovag Zsuzsa</i>)	35
Irodalmi képeskönyv Molnár Kálmán grafikusművész kiállítása a veszprémi Művészetek Házában (<i>Praznovszky Mihály</i>)	40

MŰHELYEK

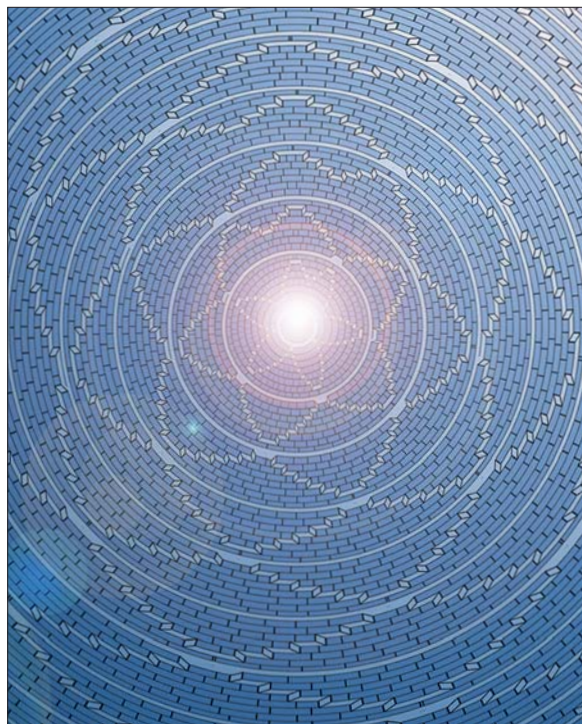
Az év belsőépítésze 2015-ben Lőrincz Szilvia és Mikics András (<i>Gyürky András</i>)	48
„Professzionális építész és professzionális belsőépítő művész együttműködése” Belsőépítészek Országos Találkozója (BOT) Zsennynén (<i>Keppel Márton</i>)	56

HÍREK	58
-------------	----

MAGYAR IPARMŰVÉSZET

HUNGARIAN APPLIED ARTS

**Molnár Kálmán: Lépcsőcsillag III., grafika (részlet) /
Kálmán Molnár: Stair Star, III. Graphic composition (detail)**

EXHIBITIONS

Breuer – at Home Again A sensational object at the exhibition of the Museum of Applied Arts, Budapest (<i>Éva Horányi</i>)	2
The 20th National Graphic Design Biennial at Békéscsaba (<i>Hédi Szepes</i>)	10
The family as an internal school Exhibitions of the Remsey dynasty of artists in Gödöllő (<i>Tibor Webner</i>)	20
Night of Jewellery Art, Budapest, 2016 (<i>István Simonyi</i>)	30
28th Autumn Show of Ceramics A collective exhibition at the exhibition hall of the Association of Hungarian Fine and Applied Artists, Budapest (<i>Zsuzsa Lovag</i>)	35
A picture book of literature An exhibition of graphic designer Kálmán Molnár at the Art House, Veszprém (<i>Mihály Praznovszky</i>)	40

STUDIOS

Interior Designers of the Year 2015: Szilvia Lőrincz and András Mikics (<i>András Gyürky</i>)	48
‘Cooperation of professional architects and professional interior designers’ National Conference of Interior Designers at Zsennye (<i>Márton Keppel</i>)	56

NEWS	58
------------	----

Breuer újra itthon

Egy izgalmas tárgy az Iparművészeti Múzeum kiállításán

Amikor centiről centire méricskélve, tologatva végre rákerült a kiállítótér tengelyén végigfutó szürkés-kék pécévészáv közepére, megkönnyebbülten sóhaj-

tottam fel, és állapítottam meg: igen, ez egy minden tekintetben izgalmas tárgy. Már az érkezése is egy sor okot adott az izgalomra: ideér-e sérülésmentesen a

Fotó: Soltészné Haranghy Ágnes / Iparművészeti Múzeum, Budapest

tengerentúlról, a hatalmas és súlyos láda befér-e a teherliftbe, az öregecske múzeumépület földéje vajon elbírná-e a 300 kilós asztalt? Ezek a prózainak tűnő aggodalmakon túl izgalmat jelentett már magának a tárgynak a felbukkanása is, illetve az a kutatómunka, amelynek során megbizonyosodhattunk a hitelességről.

A tárgy 2015 decemberében tűnt fel a New York-i Christie's aukciós ház árverésén. Ezt követően indult az a bonyolult és hosszadalmas eljárás, amelynek eredményeképpen, a Magyar Nemzeti Bank Értéktár programjának köszönhetően tavaly ősszel az Iparművészeti Múzeumban átvehettük a világhírű, magyar származású alkotó, Breuer Marcell New York-i építészirodájában használt gránit tárgyalóasztalt.

Az asztal rendkívül puritán, szerkezetében archaikusnak mondható – két bak tartja a sima lapot. A szinte „elemi” egyszerűség mégis vonzó: nemes és időtálló az anyag, tiszteletre méltó a mérnöki pontosság, amelynek következményeképpen az asztallap mindenféle kötőelem és rögzítés nélkül, mégis teljes biztonsággal fekszik az U alakban bemetszett, vaskos pillérekben.

Már az aukcióra kerülésekor is ismert volt egy tervlap, amelyen egy megszólalásig hasonló asztal látható. Figyelmesebben nézve azonban észrevehető volt, hogy vannak apró részletkülönbségek – elsősorban a méreteket tekintve –, amelyek némi kételyt ébresztettek az asztal hitelességét illetően. A Breuer hagyatékát példamutató alaposan és könnyen kezelhető módon őrző Syracuse University (New York) digitális archívumában további tervlapokat találtunk, amelyek összefüggésbe hozhatók a gránit tárgyalóasztallal. Nagy segítségünkre volt Breuer közvetlen munkatársának, Robert F. Gatjének 2000-ben megjelentetett memoárkötet is, amelyben több ízben említi az asztalt. Mindezek alapján kirajzolódott a tárgy születésének története. Az 1954-es datálás tervlapon szereplő asztal akkor feltehetőleg nem készült el. Két évvel később azonban, amikor a Breuer-iroda átköltözött a 37. utcából az 57. utcába, elkészült egy másik gránitlapú tárgyalóasztal, egy X alakú, könnyed, krómzottacél lábszerkezettel. A használat során azonban előjöttek a tárgy tökéletlenségei: kissé ingott, és erő-

teljesebb mozdulatoknál furcsa bűgő hangokat adott, amiért Breuer munkatársai élcélődvé „hangvilla” asztalnak nevezték. Amikor az iroda a megbízások szaporodása miatt 1965-ben újabb, nagyobb helyiséget bérelt a Madison Avenue 635. szám alatti irodaház 12. emeletén, Breuer vélhetően visszatért eredeti elgondolásához, és a már meglévő gránitlaphoz legyártatta az 1954-es terven szereplő U alakú pilléreket. Mindezt jól bizonyítja, hogy a gránit asztallap fonákján tisztán kivehető a korábbi X alakú fémlábazat nyoma. Breuer visszavonulásáig, 1976-ig használta tárgyalóhelyiségében az asztalt, körülötte az úgynevezett *Cesca* típusú, népszerű csővázaz székeivel.

Egy olyan használati tárgy, amelyet egy alkotó ember a maga számára tervez, sok mindent kifejez: létrehozójának viszonyát saját korának esztétikai elvárásaihoz, a napi használatához fűződő kíváncsiságait és tapasztalatait. És valamiféle önreprezentációt is, hiszen egy dolgozószoba vagy irodahelyiség feltételez bizonyos nyilvánosságot is: tárgyalóasztalt gyakran munkatársak, megbízók veszik körül. Ez a gondolat vonta maga után, hogy az Iparművészeti Múzeum 2016 decemberében nyílt kiállításának fókuszába állított Breuer-féle gránitasztal, illetve az alkotó munkásságának ma már ikonikus emlékeiként megjelenő csőbútorok mellett bemutassuk további hét olyan magyar építész-tervező dolgozószobájának fennmaradt bútorait, akik Breuer Marcell kortársai voltak és egykor akár személyes kapcsolatban is álltak vele. A múzeum Bútorgyűjteményében több olyan műtárgygyűjtést őrzünk, amelyek a tervezők leszármazottai révén, elsősorban ajándékként kerültek a közgyűjteménybe. A kiállítás keretében ezek sorát sikerült kiegészíteni még néhány tárggyal, ami további örömteli izgalmat jelentett az anyag összeállításakor, hiszen ezek ismert darabok, mégsem volt alkalma még a nagyközönségnek látni őket.

A Bauhausban végzett Molnár Farkas építész saját, Delejevillabéli kislakásának bútorzata a magyarországi modernista belsőépítészet első és igen nagy hatású berendezése volt. Ennek egyik fontos eleme, egy kombinált szekrényt, és néhány kiegészítő kisbútort kaptunk kölcsön leányától, Molnár Évától. De hasonlóképpen eredeti és különleges darabok a Fischer Jó-

**Breuer újra itthon
című kiállítás (részlet),
Breuer Marcell gránit
tárgyalóasztala /
Breuer – at Home
Again (exhibition view).
Marcel Breuer's granite
conference table
Iparművészeti
Múzeum, Budapest,
2016–2017 / Museum
of Applied Arts,
Budapest, 2016–2017**

Breuer újra itthon című kiállítás (részlet) / Breuer – at Home Again (exhibition view)
Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2016–2017 / Museum of Applied Arts, Budapest, 2016–2017

zsef unokája jóvoltából kiállított csővázas tervezőasztal és a hozzá tartozó csőszékek, amelyek Breuer 1934. évi rövid magyarországi tartózkodásának és barátaival, Molnárral és Fischerrel való együttműködésének fontos emlékei.

Az egyik gyűjteményi műtárgyegyüttes Bierbauer Virgil dolgozószoba-berendezése. A kitűnő építész és lapszerkesztő büszkeségében 1931-ben egy egész cikket szentelt a maga által szerkesztett folyóiratban, a *Tér és Formában*, a saját használatra tervezett, formájában, anyaghasználatában és leleményes funkcionalitásában is modern berendezésnek, amelyhez Breuer-féle csőszékeket választott ülőbútorként. Ma

ezt a három ülőbútort tartjuk a legkorábbi hiteles darabnak Breuer Marcell modelljei közül, amelyek közgyűjteménybe kerültek.

Kozma Lajos modern irodabútorai, amelyeket lányai ajándékoztak a múzeumnak, a tőle megszokott hihetetlenül finom részletmegoldásokkal, a rendkívül szellemes és átgondolt tervezéssel tűnnek ki. Szeretni valóan otthonosak és kényelmesek a kitűnő bútortervező és nagy hatású oktató, Kaesz Gyula saját bútorai, csakúgy, mint tanítványa, Kovács Zsuzsa belsőépítész-bútortervező saját lakásának berendezési tárgyai. A kiállításban megjelenített tervezők sorát Wágner László méltóságteljes és elegáns dolgozószoba-be-

**Breuer új otthon című kiállítás (részlet), Bierbauer Virgil dolgozószoba-berendezése /
Breuer – at Home Again (exhibition view). Virgil Bierbauer's study furnishing
Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2016–2017 / Museum of Applied Arts, Budapest, 2016–2017**

Fotó: Soltészné Haranghy Ágnes / Iparművészeti Múzeum, Budapest

Breuer újra itthon című kiállítás (részlet), Molnár Farkas kombinált szekrénye / Breuer – at Home Again (exhibition view). Farkas Molnár's writing cabinet
Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2016–2017 / Museum of Applied Arts, Budapest, 2016–2017

rendezése zárja, amely új szerzeményként, 2016-ban került a gyűjteménybe. (Ismeretét lásd a *Magyar Iparművészet* 2016/6. lapszámában.)

Már a tárlat gondolatának megszületésekor egyértelmű volt, hogy a tárgyak és alkotóik méltó bemutatásához nem nélkülözhetjük a Magyar Építészeti Múzeum archívumában őrzött dokumentumokat, fotókat, rajzokat. Az együttműködés kézenfekvő és

örömteli volt. Ritoók Pál, a gyűjtemény vezetője és két művészettörténész munkatársa, Baldavári Eszter és Sebestyén Ágnes Anna odaadó lelkesedéssel és kimagasló hozzáértéssel vettek részt a kiállítás megvalósításában. Az anyag összeállításához további hazai és külföldi közgyűjtemények, illetve magánszemélyek is hozzájárultak.

A tárlat látványterveinek kidolgozását egy nagy ra-

Breuer újra itthon című kiállítás (részlet), Kozma Lajos irodabútorai / Breuer – at Home Again (exhibition view). Lajos Kozma's office furnishing
Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2016–2017 / Museum of Applied Arts, Budapest, 2016–2017

Fotó: Soltészné Haranghy Ágnes / Iparművészeti Múzeum, Budapest

**Breuer újra otthon című kiállítás (részlet), Wágner László dolgozószoba-berendezése /
Breuer – at Home Again (exhibition view). László Wágner's study furnishing**
Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2016–2017 / Museum of Applied Arts, Budapest, 2016–2017

Fotó: Soltészné Haranghy Ágnes / Iparművészeti Múzeum, Budapest

**Breuer újra itthon című
kiállítás (részlet) /
Breuer – at Home
Again (exhibition view)**

*Iparművészeti
Múzeum, Budapest,
2016–2017 / Museum
of Applied Arts,
Budapest, 2016–2017*

Fotó: Soltészné Haranghy Ágnes / Iparművészeti Múzeum, Budapest

jongóra, Dévényi Tamás építésze bízta. Az ő elgondolása alapján született meg a kiállítás tengelyét adó két időszak: a modernizmus térnyerését és a magas színvonalú alkotások gazdagságát idéző 1930-as évek, és a Breuer-féle gránitasztal létrejöttének ideje, az 1950-es évek, amelyek Breuer Marcell számára az Újvilágban építészeti pályájának kiteljesedését hozták, az itthon maradott magyar alkotóknak viszont inkább visszavonultságot, a kollektívizmus szülte kényszerű névtelenséget és gúzsba kötöttséget jelentettek. Mindemellett a tárlat az üdítő színeivel, a kitűnő tárgyak

sokaságával és az egykor őket befogadó épületek, teretek megidézésével izgalmas összképét adja e ma már nosztalgiaiával emlegetett korszakoknak.

HORÁNYI ÉVA
művészettörténész-muzeológus

(Breuer újra itthon. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2016. december 8. – 2017. június 11. A kiállítás kurátorai: Horányi Éva, Dévényi Tamás, Ritoók Pál. Társkurátorok: Baldavári Eszter, Sebestyén Ágnes Anna. Látványterv: Dévényi Tamás. Grafika: Parák Andrea)

A XX. Országos Tervezőgrafikai Biennálé Békéscsabán

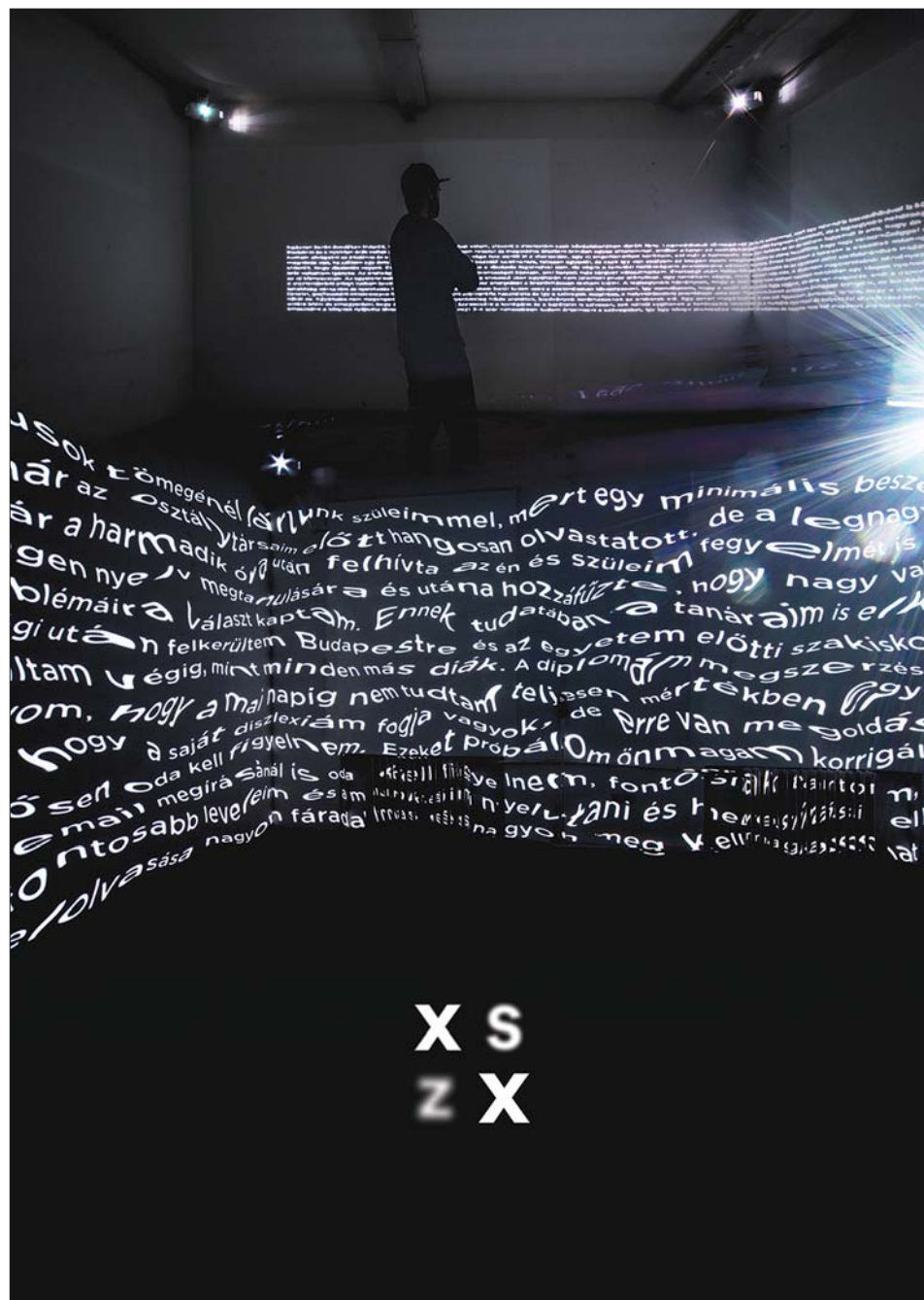
■ 2016. november 24-én nyílt meg a XX. Országos Tervezőgrafikai Biennálé. Negyven évvel ezelőtt indította el kiállítássorozatát az alkalmazottgrafikus- vagy más néven tervezőgrafikus-szakma, s a rendezvény most érkezett el a jubileumi huszadik alkalomhoz. A biennálé szervezői 2016-ban is a Magyar Képzőművészek és Iparművészek Szövetségének (MKISZ)

Tervezőgrafika Szakosztálya, Békéscsaba Megyei Jogú Város és a békéscsabai Munkácsy Mihály Múzeum voltak. A tervezőgrafika hazai kétévenkénti kiállítássorozatának feladata nem változott, célja – a hagyományok szellemében –, hogy a műfaj alakulását, új értékeit és művelőinek generációit számontartsa és bemutassa.

Fotó: Simon Péter Bence

- Bálint Dániel: XSZX
 – Diszlexia vizualizálása,
 MA-diplomamunka,
 MOME Tervezőgrafika
 Tanszék, plakátterv /
 Dániel Bálint: XSZX
 – Visualisation of Dislexia.
 MA diploma work,
 Moholy-Nagy University
 of Art and Design,
 Department of Graphic
 Design. Poster design
 [2016]

←
**XX. Országos
 Tervezőgrafikai
 Biennálé (részlet) /
 20th National Graphic
 Design Biennial
 (exhibition view)**
*Munkácsy Mihály
 Múzeum, Békéscsaba,
 2016–2017 /
 Munkácsy Mihály
 Museum, Békéscsaba,
 2016–2017*

„A művészek nem lanybuló érdeklődése, a szervezők kitartása, a biennálék tartósan jó színvonala az idők folyamán megátolta a periodikus kiállításokat fenyegető kifulladászt, az önisméltéseket, az unalmat. Ez önmagában is figyelemre méltó eredmény negyven év távlatában. De egy kiállítássorozat erejét nem abban kell mérniünk,

ami rosszat vagy hibát el tudott kerülni, hanem azzal, ami jó és erős, a jövő felé irányadó benne” – mondta Sára Ernő grafikusművész megnyitóbeszédében.

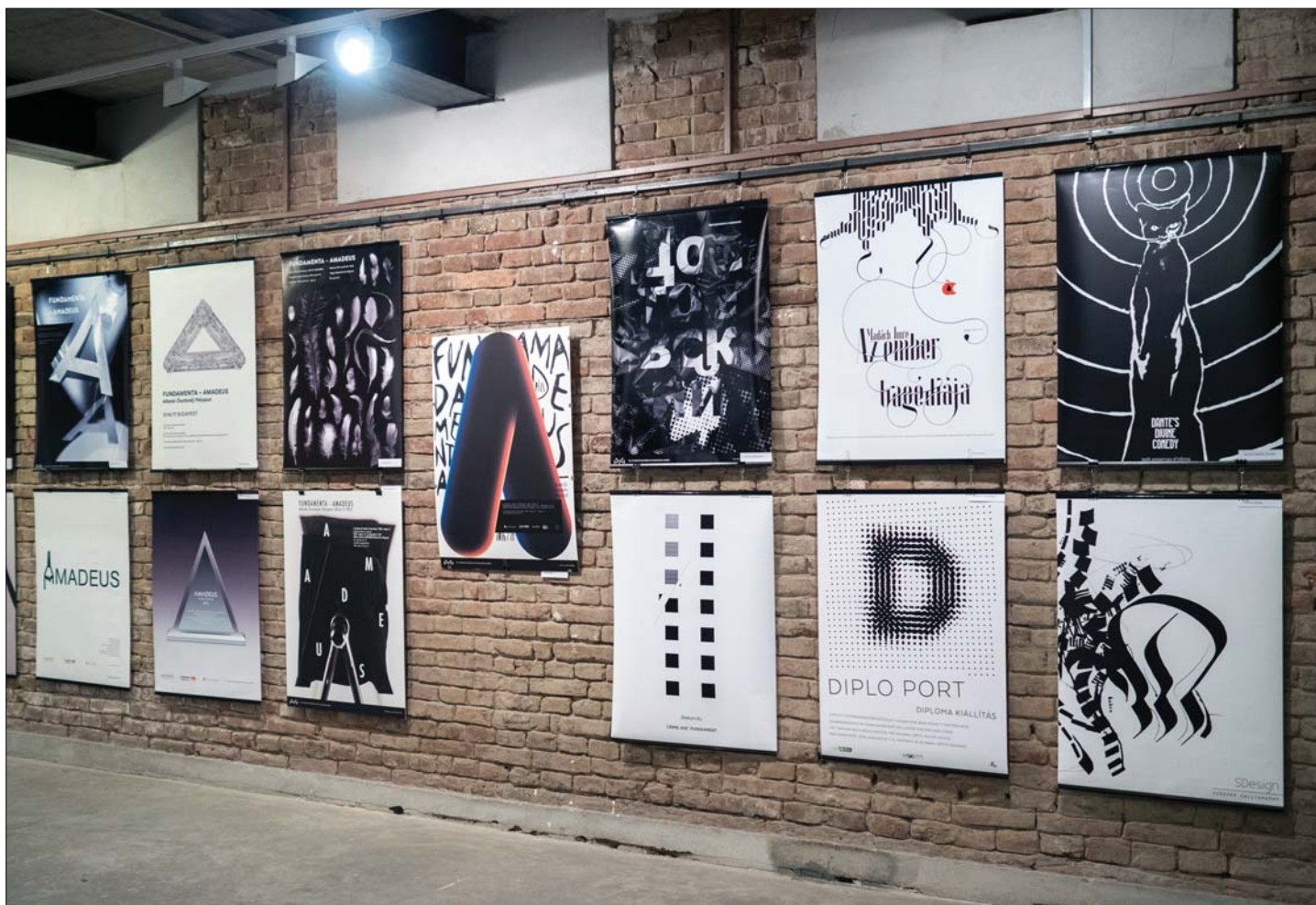
A Munkácsy Mihály Múzeum egyik reprezentatív kiállítótermében az elmúlt negyven év díjazott alkotásaiból és a biennálék meghívóihoz készült plakátok-

**Baráth Ferenc: „G” – gondolat, plakát /
Ferenc Baráth: 'G'-idea. Poster
[2015]**

**Benczúr Gyula: 1956, plakátterv /
Gyula Benczúr: 1956. Poster design
[2016]**

Fotó: Simon Péter Bence

XX. Országos Tervezőgrafikai Biennálé (részlet) / 20th National Graphic Design Biennial (exhibition view)
Munkácsy Mihály Múzeum, Békéscsaba, 2016–2017 / Munkácsy Mihály Museum, Békéscsaba, 2016–2017

ból rendeztünk egy visszaemlékező tárlatot, *Tisztelet az elődöknek* címmel. Ebben a térben emlékeztünk meg egy-egy alkotásuk bemutatásával az elmúlt két évben elhunyt művészeinkről: Darvas Árpádról, Balogh Istvánról, a Sós László–Kemény Éva házaspárról és Révész Antalról.

„Különös tisztelet illesse a 34 éve halott Papp Gábort, aki a Békéscsabai Alkalmazott Grafikai Biennálé megha-

tározója, kristályosodási pontja volt, aki élete utolsó éveinek minden erejét beépítette a biennáléba, aki a harmadik kiállítás előkészítését elvégezte, rendezését megkezdte, de a megnyitón már csak nélküle állhattunk megrendülten [...]” – emlékezett Sára Ernő.

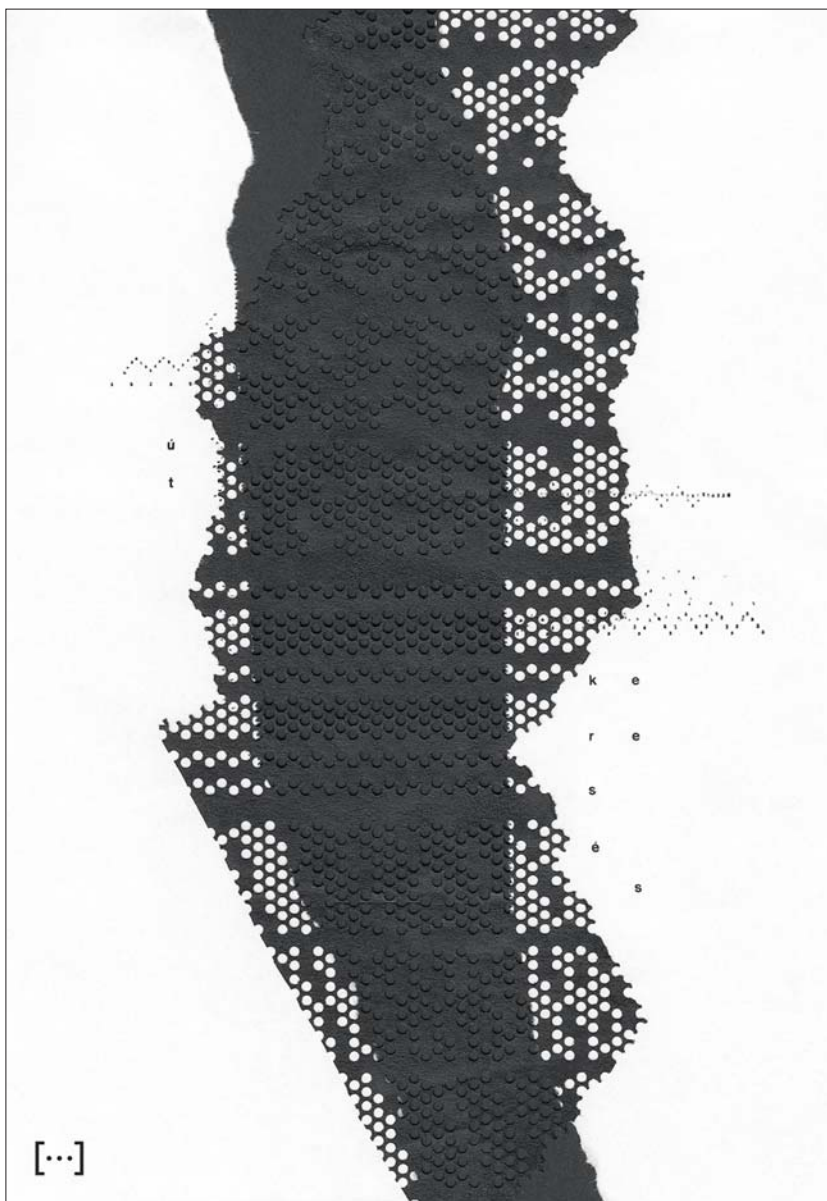
A biennálékon olyan kitűnő művészek szerepeltek, akik közül mára többen iskolateremtő egyéniséggé váltak: Papp Gábor, Finta József, Balogh István, Gö-

rög Lajos, Darvas Árpád, Erneyi Sándor, Szilvássy Nándor, Máté András, Zelenák Crescencia. Erősen különböző stílusuk ellenére mindegyikük hordozta azt a gondolkodásmódot és szellemiséget, kifinomult ízlésvilágot és szakmai igényességet, ami erre a csapatra mindig is jellemző maradt.

Később megjelentek az akkori fiatalok (ma már ők a nagy öregek!) és a mai középgeneráció meghatározó tagjai: Kemény György, Antal Pál, Molnár Gyula, Árendás József, Molnár Kálmán, Bakos István, Gyárfás Gábor, Felsmann Tamás, Orosz István, Keresztes Dóra, Benczúr Gyula, Felvidéki András, Kulinyi István és még sokan mások.

Az Országos Tervezőgrafikai Biennálé mindig is a szakma egyfajta értékmérője volt. A húsz biennálé díjazottjainak sora is bizonyítja, hogy a ma élő doyenek és a középgeneráció legjobbjai első elismerésüket itt kapták meg, itt figyeltek fel munkáik kvalitására. A tervezőgrafikusi szakma fejlődésében is fontos szerep jut az elismerésnek és az elért eredmények bemutatásának, hiszen ezek ösztönzik a művészeket további alkotómunkára. Fontos a megmérettetés és egymás munkáinak megismerése. Örömmel konstatáltuk, hogy a meghirdetett pályázati felhívásra összesen 240 pályamű érkezett be, amelyekből a válogató zsűri 230 munkát talált kiállításra alkalmasnak. A 2016. évi pályázat zsűrizésére felkérték: Auth Attila Ferenczy Noémi-díjas tervezőgrafikus művész, az MKISZ Tervezőgrafika Szakosztályának elnöke, a Magyar Képzőművészeti Egyetem adjunktusa; Felsmann Tamás Munkácsy Mihály-díjas tervezőgrafikus művész, a Magyar Képzőművészeti Egyetem docense, a Grafika Tanszék tervezőgrafika specializációjának vezetője; Lőrincz Attila Ferenczy Noémi-díjas tervezőgrafikus művész, az Arany Rajzszög Társaság elnöke; Tepes Ferenc Munkácsy Mihály-díjas tervezőgrafikus művész, a Budapesti Metropolitan Egyetem docense; és e sorok írója.

Kivitelezett plakátok, plakáttervek, arculatok és arculattervek, csomagolástervek, bélyegek, könyvvillustrációk, kiadványtervek, tehát számos, a vizuális kommunikációt hatékonyan alkalmazó, változatos témájú munka került a múzeum falaira és tárlóiba. A nagyobb részvételi arányt kismértékben gátolta, hogy ugyaneb-

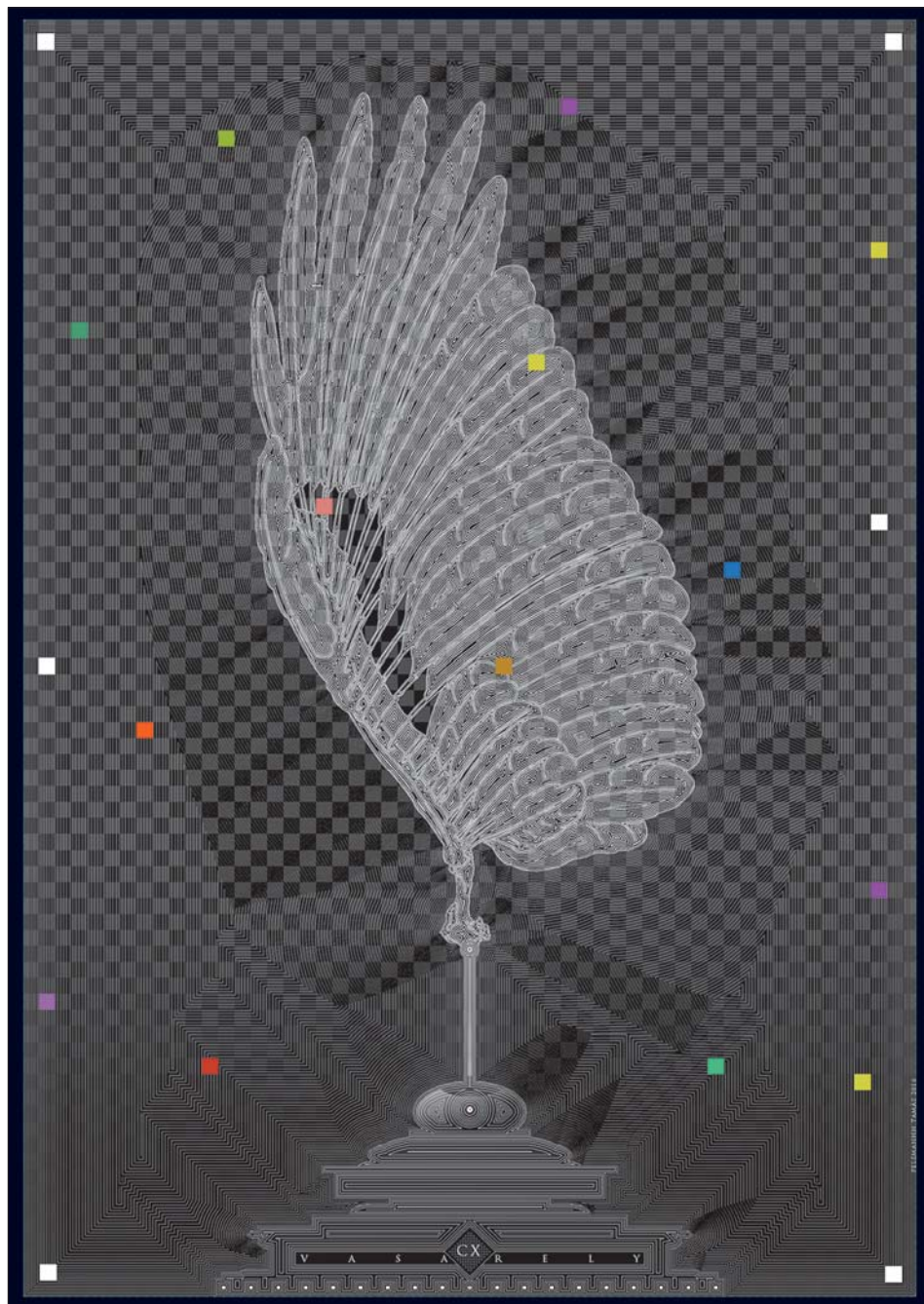

ben az időben rendezték meg Budapesten, az ELTE Lágymányosi Campusának Gömb Aulájában a Magyar Művészeti Akadémia és a Magyar Plakát Társaság *PosterFest* című reprezentatív kiállítását.

Béres Brigitta:
Emlékezettorzulás
(Kiragadott sorok III.),
plakátterv /
Brigitta Béres:
Memory Distortion
(Quoted out of Context, III).
Poster design
[2016]

Felsmann Tamás: Hommage
à Victor Vasarely CX., plakát /
Tamás Felsmann: Hommage
à Victor Vasarely, CX. Poster
[2016]

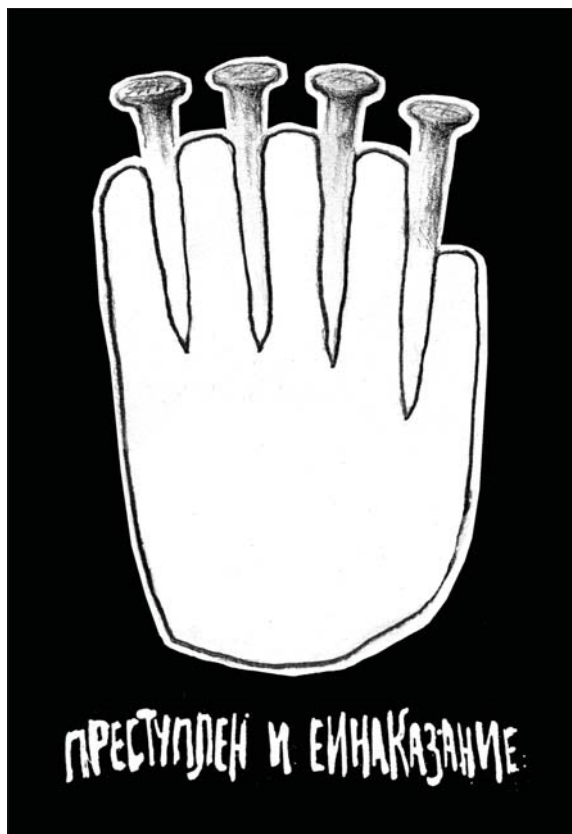

Szabó Andrea: 04. 11. (a magyar költészet napja), plakátterv
/ Andrea Szabó: 11/04 (Day of Hungarian Poetry).
Poster design
[2015]

A plakátokat a figyelem felkeltésére használja a kultúrpolitika, és vásárlásra buzdít velük a kereskedelem. A televíziós reklámok széles körű elterjedése ellenére a plakát ma is fontos üzenetközvetítő eszköz. A biennálén kiállító plakátművészek között vannak olyanok, akik a fotóra és a betűkre helyezik a hangsúlyt (Dublecz Gréta, Miklós Melinda, Lőrincz Attila), mások a szürrealizmus, a pop-art és az expresszionizmus elemeinek felhasználásával fejtik ki hatásukat (Antal Pál, Kemény György, Molnár Gyula, Hérics Nándor). Születtek kaotikus és játékos művek, ame-

lyek posztmodern szellemben készültek (Halász Réka, Biacsics Renáta alkotásai), és olyanok, amelyek az értelmi kapcsolatokra építenek (Mátrai István, Lizom Dávid, Káldor Katalin munkái). A közönség láthatott olyan műveket, amelyeknek esztétikai rendeltetése a kifejezés, a reprezentáció, a lényegmegragadás és -felmutatás útján a világunk és valóságunk elemi összefüggéseire világít rá (Técsi Boglárka, Pál Csaba grafikái), és olyan plakátokat, amelyek a tárgyi világnak kölcsönöznek személyes, szimbolikus, misztikus jelentést (Szabó Andrea, Nizák Júlia, Kovács Bernadett alkotásai). Napjainkra közismertté vált, hogy az 1990-es évektől a számítógép bevonult a grafikai tervezésbe is, és szinte forradalmasította a plakátgrafikát. Az időigényes, aprólékos rajzolás egy csapásra megszűnt. Egy kifinomultabb, precízebb ábrázolás vált lehető-

Lizom Dávid:
Deeper, plakátterv /
Dávid Lizom:
Deeper. Poster design
[2016]

→
Kovács Olivér Artúr:
Inkstudyst
akrilfesték, csomagolás
/ Olivér Artúr Kovács:
Inkstudyst
acrylic paint packaging
[2016]

vé, esélyt teremtve arra, hogy az üzenetek hatásosan és gyorsan juthassanak el a köztudatba. A számítógép azonban csak eszköz, s ha nincs megfelelő látásmód, szakmai tudás, akkor derül ki, hogy a látvány mögött nincs gerinc és váz. Örömmel állapítottuk meg, hogy egyre több fiatal grafikusművész (Boncz Boglárka Rebeka, Bócsi Éva, Vincze Erika, Szász Veronika, Orgoványi Gábor) dolgozik egyedi rajz felhasználásával. A rajzolás egyfajta alapnyelv, a vizuális gondolat rögzítésének eszköze. A ceruza és a toll – hol megtorpanó, hol meglendülő vonalával – a lényegemet emeli ki.

A XX. Országos Tervezőgrafikai Biennálén kitüntetett helyet kaptak az 1956-os forradalom és szabadságharc témájával foglalkozó művek, amelyek szellemiségükkel méltó módon állítanak emléket a 60. évforduló alkalmából. Az alkotások zöme fotó felhasználásával készült. „Egy fotó megfellebbezhetetlen bizonyítéka annak, hogy egy bizonyos dolog megtörtént. A kép torzítható; mégis mindig megmarad a föltevés, hogy létezik vagy létezett valami olyasmi, ami a képen látható.” (Susan Sontag) A kimondás és az elhallgatás, a lázadás és a gyötrelme és a felszín mögött rejtőző lényeg megfogalmazása jellemzi ezeket a műveket. Megkülönböztetett figyelmet érdemelnek a Pécsi Tudományegyetem Művészeti Kara Tervezőgrafika Tanszékének hallgatói által készített alkotások. Gerendy Jenő grafikusművész, tanszékvezető alkotása és a hallgatók munkái az 56-os eseményeket egyénileg értelmezett jelekben és szimbólumokban szemléltették. Böhm Gergely és Simon Péter Bence „vizuális kommunikáció tervezés” kurzusán több, Békéscsabán is kiállított 1956-os plakát született (Lizom Dávid, Dancs Réka, Bordás Melinda, Boncz Boglárka Rebeka munkái).

A forradalomhoz kapcsolódó plakátok közül Aba Béla grafikusművész gazdag jelentéstartalmú művei és objektje tűntek ki, valamint a díjazott Benczúr Gyula tömör, szimbolikus jelentésű plakátja.

Az európaiság kihasználásának lehetősége mindnyájuk számára elérhető – nemcsak e helyen és ezen alkalommal. De én úgy látom, hogy a művekből olyan „üzenetek” jönnek át, amelyekben közös az önálló identitásért folytatott küzdelem.

Több alkotóművész kapott ihletet a Vasarely-év-

forduló kapcsán. A nemzetközileg elismert művész motívumainak, formaépítményeinek sajátos plasztikáját dolgozta fel plakáttervén Felsmann Tamás, Rozmann Agnes, Szabó Andrea, Baráth Ferenc, Török Gábor, Aba Béla és Tóth Yoka Zsolt. Bravúros ötletekkel, virtuóz technikai megoldásokkal kísérleteznek, megtartva a tiszta kompozíciós struktúrát. A Bartók-évfordulóra készült művek közül kiemelkednek Futó Tamás plakáttervei, amelyek a zenei élmény hatására kialakult szubjektív érzeteket fejeznek ki.

Gyárfás Gábor:
W. A. Mozart 1756–1791,
plakátterv /
Gábor Gyárfás:
W. A. Mozart 1756–1791.
Poster design
[2015]

Megkülönböztetett figyelmet érdemelnek Simon Péter Bence tervezőgrafikus munkái. A Pécsi Tudományegyetem oktatója a kép és betű határvidékén egyensúlyoz alkotásaiban. A képzőművészet és design határterületeit kutatja: a verbalitás, a képalkotás és a tipográfia metszéspontjait analizálja.

Sokunk örömére, a plakátok színes kavalkádjá mellett a könyvek tették változatossá a seregszemplét. Topográfusi tehetségét bizonyítja Farkas Anna, Felvidéki András, Balla Dóra, Csuptor Andrea könyveivel és könyvterveivel, amelyek a műveket kísérő illusztrációkkal szinte autonóm művészi ars poeticává válnak.

Újból bebizonyosodott, hogy erre a seregszeglére szükség van, akár Békéscsabán, akár Budapesten rendezik meg a továbbiakban.

A XX. Országos Tervezőgrafikai Biennálé díjazottjai:

A Magyar Művészeti Akadémia által adományozott
fődíjat Szabó Andrea grafikusművésznek ítélte a zsűri.

A Magyar Művészeti Akadémia megosztott szakmai díját Gyárfás Gábor Ferenczy Noémi-díjas grafikusművész és Kovács Olivér Artúr grafikusművész kapta.

Az Emberi Erőforrások Minisztériumának megosztott díját Béres Brigitta grafikusművész és a Moholy-Nagy Művészeti Egyetem (MOME) Tervezőgrafika Tanszékének hallgatói (Bálint Dániel, Borbás Márton, Grünceisz Mátyás, Illés Hajnalka, Kaszanyi Nóra, Kósa Tamás, Vincze Lilla, Visky Dóra) érdemelték ki.

Békés Megye Önkormányzatának díját Lizom Dávid grafikusművész kapta.

A Magyar Képzőművészek és Iparművészek Szövetsége által adományozott Konecsni György-életműdíjat eddigi magas színvonalú szakmai és oktatói tevékenysége elismeréséül Felsmann Tamás Munkácsy Mihály-díjas grafikusművész nyerte.

SZEPES HÉDI
művészettörténész, a biennálé rendezője

(XX. Országos Tervezőgrafikai Biennálé. Munkácsy Mihály Múzeum, Békéscsaba, 2016. november 25. – 2017. január 10.)

A család mint belső iskola

A Remsey művészdinasztia kiállításai Gödöllőn

■ Amiként az irodalomban, a zenében és más művészeti ágazatokban, a képzőművészetben is hosszú évszázadok óta fellelhető jelenség a művészcsaládok munkálkodása: a szülők és gyermekeik, a testvérek együttes vagy egymást követő, szoros szálakkal és kapcsokkal összefonódó művészeti tevékenysége. Az egyetemes és a magyar művészet is szép példákkal bizonyítja ezt: a régebbi korokból hivatkozhatunk a Bellinikre, a Carraccikra, vagy a Bruegelekre, a magyar művészet köréből a Kolozsvári testvérekre, a közelebbi múltból a Ferenczy művészcsaládra, jelenünkben meg példának okáért a két Szervátiuszra, a Breznay, a Lelkes vagy a Csíkszentmihályi családra, vagy

épp a Remseyekhez fűződő szentendrei Pirk családra. Viszont ha a több generációt felölelő, a hosszabb időszakokat átfogó, a korszakokat összekötő művészdinasztiákra gondolunk, akkor már sokkal kevesebb példát említhetünk. Gödöllő városa az egyik ilyen, s egyszersmind legjelentősebb modern kori magyar művészdinasztiát tudhatja magáénak: a Remsey művészcsalád egyik ágának megalapítója, az 1885-ben született Remsey Jenő György festőművész 1909-ben kezdte meg gödöllői működését, és újabb és újabb nemzedékek felnevelésével és munkásságuk kiteljesedésével napjainkig ível ez az immár művészettörténetté nemesedett, egyszersmind jelen idejű művészcsalád-történet.

Sorra vehetnénk a festő Remsey Jenő György (1885–1980), a festő-bábművész Remsey Iván (1921–2006), a textil-, illetve kárpitművész Remsey Flóra (1950–2014) és a grafikusművész Remsey Dávid (1980) művészpályájának meghatározó állomásait és alkotásait, valamint munkásságuk legfontosabb jellemzőit, de ennek ezúttal terjedelmi korlátai vannak: a négy alkotó közül háromnak már befejezett, hosszú évtizedeket átfogó, számos művészeti területet behálózó életműve van, s mindez egy rövid tanulmányban áttekinthetetlen. Ezzel a nehéz helyzettel, ezzel a problémával szembesült Gödöllő városa is: a települést behálózó kiállításokon bemutatott, az öt helyszínen, a Gödöllői Városi Múzeumban, a Gödöllői Városi Könyvtár és Információs Központban, a Gödöllői Királyi Kastély Rudolf-szárnyában, a Levendula Galériában és a Gödöllői Iparművészeti Műhely (GIM) Alkotóházában közönség elé tárt műegyüttesek, dokumentumok és rekvizitumok is mintegy csak felviláglathatták az életművek legfontosabb produktumait, illetve a munkákat létrehozó alkotói indítékokat és szellemiséget, és mindezek tárgyi dokumentumait. (Nagy munkát végeztek a rendezvénysorozat kurátorai és rendezői, akik közül ezúttal Kecskés József kulturális menedzser és Őriné Nagy Cecília művé-

←
Remsey Iván:
Erdei bagoly, bábfigura
/ Iván Remsey: Owl.
Puppet
[cca. 1980] *tempera,*
kartonpapír /
tempera, cardboard

Játszani...
Remsey Jenő György,
Remsey Iván,
Remsey Flóra,
Remsey Dávid kiállítása
(részlet),
Remsey Iván bábfigurái
/ Playing... Exhibition
of Jenő György Remsey,
Iván Remsey,
Flóra Remsey and
Dávid Remsey
(exhibition view).
Puppets
by Iván Remsey
Gödöllői Városi
Múzeum, Gödöllő,
2016–2017 / Gödöllő
Municipal Museum,
Gödöllő, 2016–2017

Fotó: Remsey Dávid

szettörténész tevékenységét emeljük ki.) Már a kiállításokat szemlélő tudósítás kezdeti meghatározásainál is zavarban vagyunk, mert a családtagok alkotói megnevezése is problematikus: e dinasztia minden tagja több alkotóterületen dolgozó, rendkívül sokirányú és sokszínű, összetett tevékenységet kifejtő, valójában a tradicionális kategóriák szerint besorolhatatlan művész. Remsey Jenő György ugyanúgy festőművész volt, mint grafikus, és mint szőnyegszövő és monumentális, murális művek készítője is fellépett, valamint költőként és drámaíróként is dolgozott, folyóirat-szerkesztő és -kiadó, művészetszervező volt, és

Fotó: Gecse Dániel

Fotó: Gecse Dániel

még annyi más. Vagy Remsey Ivánra hivatkozhatunk, akinek festményeit, valamint egyedi és sokszorosított grafikáit ugyanúgy ismerhetjük, mint verseit, és akinek szobrászati igényű bábkészítői és megannyi alkotóterületet szintetizáló bábszínházi, bábjátékos munkássága – erőteljes irodalom-háttérjelenséggel – talán

Játszani...

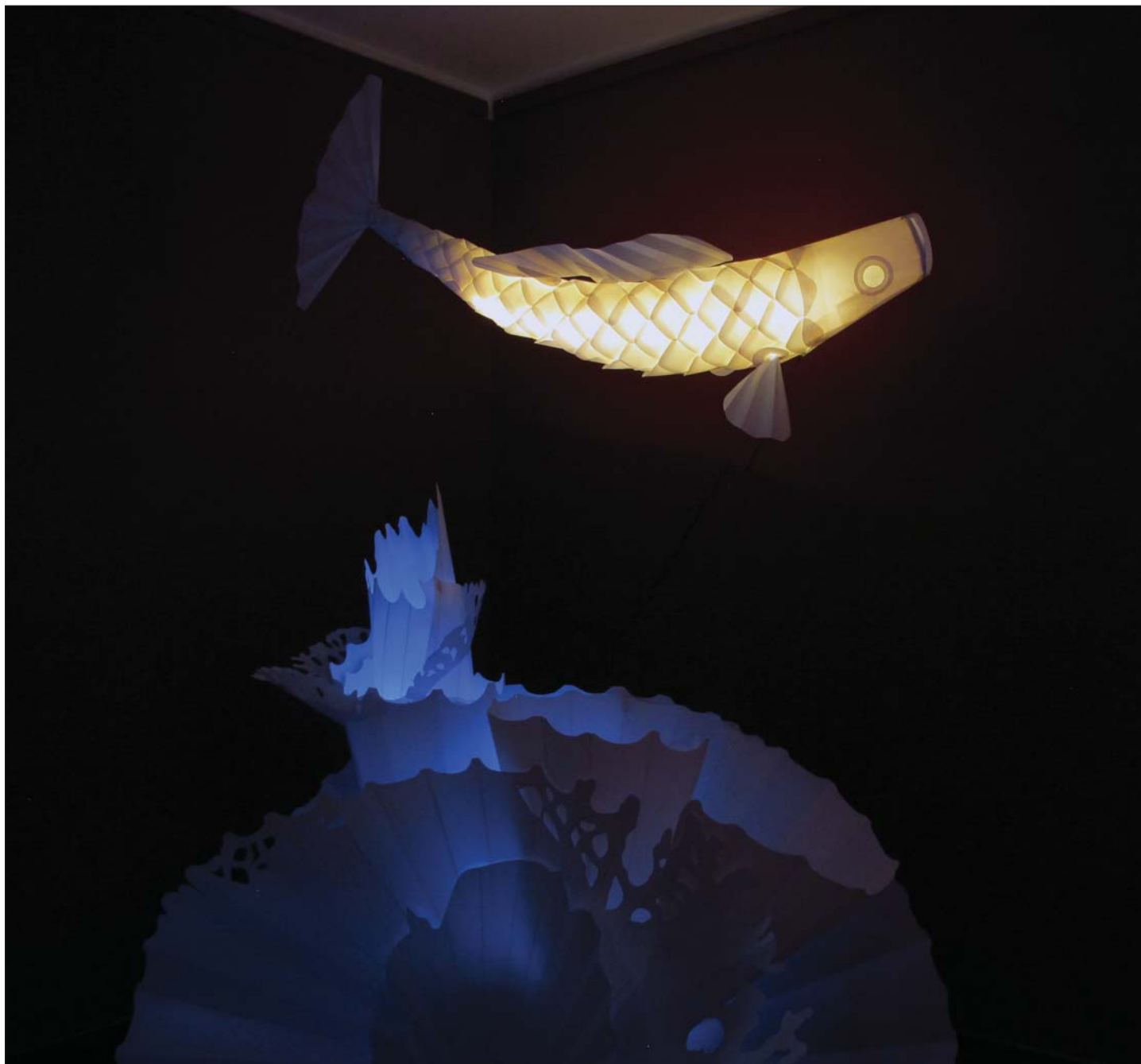
**Remsey Jenő György,
Remsey Iván,
Remsey Flóra,
Remsey Dávid kiállítása
(részlet), Remsey Dávid
installációja /**

**Playing... Exhibition
of Jenő György Remsey,
Iván Remsey, Flóra
Remsey and Dávid
Remsey (exhibition
view). Installation
by Dávid Remsey**

*Gödöllői Városi
Múzeum, Gödöllő,
2016–2017 / Gödöllő
Municipal Museum,
Gödöllő, 2016–2017*

**Játszani... Remsey
Jenő György, Remsey
Iván, Remsey Flóra,
Remsey Dávid kiállítása
(részletek), Remsey
Flóra Cséti virágai I.
(balra) és Trombitás
tündér című művei /
Playing... Exhibition
of Jenő György Remsey,
Iván Remsey, Flóra
Remsey and Dávid
Remsey (exhibition
views). Works by
Flóra Remsey: Cséti's
Flowers, I (left) and
Fairy with Trumpet**

*Gödöllői Városi
Múzeum, Gödöllő,
2016–2017 / Gödöllő
Municipal Museum,
Gödöllő, 2016–2017*

Fotó: Ramsey David

Játszani...

**Remsey Jenő György,
Remsey Iván,
Remsey Flóra,
Remsey Dávid kiállítása
(részlet),
Remsey Dávid grafikája
/ Playing... Exhibition
of Jenő György Remsey,
Iván Remsey,
Flóra Remsey
and Dávid Remsey
(exhibition view).
Graphic work
by Dávid Remsey
Gödöllői Városi
Múzeum, Gödöllő,
2016–2017 / Gödöllő
Municipal Museum,
Gödöllő, 2016–2017**

a legkiemelkedőbb a számos tevékenységforma közül, de színművészi produkciói sem elhanyagolhatók. A textil-, illetve kárpitművész Remsey Flóra autonóm munkái mellett az alkalmazott textil, a textilrekonstrukciók terén kifejtett tevékenységét kell kiemelnünk – amelynek kiteljesedésében épp Gödöllő királyi kastélya volt a legjelentősebb színtér, mint erről az állandó enteriőrök mellett a nagyszabású emlékkiállítás is megbizonyosodhattunk –, de hivatkoznunk kell költészetére, ugyanúgy, mint a rendkívül aktív művészetpedagógiai működésére is, amelynek szép tanúsítványa egykori tanítványai munkáinak felvonultatása a kastély kiállításán, illetve a tiszteletére készített közös, a tanítványok által szőtt kompozíció bemutatása a GIM-ház tárlatán. És ugyanez a komplexitás jellemzi Remsey Dávid jelen idejű, immár lassan két évtizedet felölelő munkálkodását is: a grafika – az e téren született munkáiból hallatlan finom, érzékeny kompozíciókat tárt közönség elé a Levendula Galéria grafikai bemutatója –, az illusztrálás, a tervezőgrafika mellett a térberendezés, az installáció is foglalkoztatja – mint a Városi Múzeum kiállítási enteriőre is tanúsította –, és a különleges látványhatások megtervezése, a hagyományos és új eszközrendszerekkel, kifejezésekkel élő, újító szellemű – ezúttal a GIM-ház kiállítótermében felvonultatott – művek létrehozása áll a fiatal művész törekvéseinek fókuszában.

Vagyis egy rövid és gyors vissza- és körbepillantással már-már számba vehetetlen, áttekinthetetlen művészeti együttesekkel került szembe a látogató a Remseyek művészeti birodalmát reprezentáló kiállításokon. Az öt kiállítás arról győzhette meg a befogadókat, hogy a Remseyek tárgyiasult és szellemi öröksége, művészetteremtése megannyi ágazatot, alkotóterületet, műfajt és technikát átfogó és szintetizáló, egyszersmind lenyűgöző gazdagságú. Hogy mégis legyen valami fogódzónk, hogy legyenek tájékozódási pontjaink ebben a művészeti univerzumban, néhány általánosan közös jellemzőt, a szertefutó törekvéseket összefogó, rokonító vonást megpróbálunk körvonalazni. Az olyan, általános jellemvonások, mint a magas művészi minőség, vagy a magas fokú mesteriségbeli tudás, a mesteri kivitel, az egyéni, eredeti hang, a stílus-teremtő erő esetükben természetesen és

Fotó: Remsey Dávid

magától értetődően jelenvaló esztétikai ismerv. Ezen túlmenően talán az egy fontos, különleges és közös sajátosság, hogy szellemiségük, művészetteremtésük a tárgyiasított és a fogalmiságokban létező szférákban is megnyilvánul, hogy a megtestesített, állandósított és az időben létező-lezajló médiumokat és művészeti kommunikációt is átfogja. A bábok ugyanúgy egy színjáték, egy előadás szereplői, mint amiként kifejező szobrok, plasztikai produktumok is egyben, az irodalmi alapanyag színművé lényegülhet át, és mindezeket a művészeti jelenségeket átértelmezheti, kiegészítheti és új tartományokba emelheti a zene, a film, vagy a látványművészeti interpretáció. Vagy képelesen: a versek lírai futamai rejteznek és szólnak meg a kárpitokban, míg az irodalmi művek szavai által festői képek jelennek meg az olvasó előtt. Vagyis a nehezen kategorizálható Remsey művészeti jelenségre alkalmazhatjuk akár a régi Gesamtkunstwerk, és az új keletű posztmodern kifejezést, illetve az e

**Remsey Flóra: Hullás /
Flóra Remsey: Falling
[2014] fa, fém, egyéni
technika / wood,
metal, individual
technique [85x93 cm]**

fogalmak által fedett tartalmakat. Mindez feltehetőleg az élet és a művészet, az életszemlélet és a művészetakarás, a művészetteremtés eredendő egységéből, egymást feltételezéséből eredeztethető – amely a hajdani gödöllői művésztelep szellemiségével cseng egybe, s amely a Remsey családi berkekben sikerrel dacolt és dacol az idő múlásával, és az idő múlásával ránk köszöntő egyre súlyosabb civilizációs és egzisztenciális válságokkal. És akkor még a Remseyek által teremtett művészeti örökség kapcsán beszélnünk kellene a természet-tudat nélkülözhetetlenségéről, a természeti szépség tiszteletéről, a fantázia-világ kibomlásáról és a valósággal, annak motívumaival való összeölekezéséről, a különös, gyakran oly furcsává alakuló, groteszk szépség kultuszáról, a játék fontosságáról és a játékoság mindenkori jelenlétéről, az újító szellem állandó impulzusairól, a minden művön átható, az emberért érzett felelősségről és szeretetről, a hagyományok fontosságáról, és Gödöllőről, amely ebben a keresztmetszetben már sokkal-sokkal több, mint egy

városi lakóhely vagy a mindennapok élettere. Ezen tényezők, ezen elemek fénytöréséből kristályosodik ki, formálódik, alakul, épül egymásra Gödöllő és a magyar művészet történetében immár több mint száz év művészeti ideája, eszménye, a világról alkotott művészeti képe, négy generáció kimagasló tehetségeinek szorgalma és leleménye eredményeként.

A családi hagyományokról, a családi inspirációkról szólva nagyon pontos és felemelőn szép gondolatokat fogalmazott meg a napjainkban is köztünk dolgozó Remsey Dávid: szüleire, nagyszüleire utalva, dédszüleire gondolva vontta meg azt a konzekvenciát, amellyel körvonalazta a művészetteremtés indítatásainak sejtelmes titkait is: *„Meghatározó, intenzív hatások értek az együtt töltött évek hosszú során. Megtanultam tőlük a különböző művészeti technikákat, mesterségbeli fogásokat, és az általuk közvetített életmódbeli, művészeti-filozófiai irányzatokat. A család belső iskolaként működött: mindenfajta tanterv nélkül, spontán beszélgetések keretében szívhattam magamba mindezt. Ennek a körnek ré-*

Valahonnan valahová...

**Remsey Flóra
és Remsey Dávid
kiállítása (részlet) /
From Somewhere
to Somewhere...**

**An exhibition
of Flóra Remsey
and Dávid Remsey
(exhibition view)**

Gödöllő

Iparművészeti

Műhely, Gödöllő,

2016 / Gödöllő

Applied Arts Studio,

Gödöllő, 2016

Fotó: Mement Zoltán

Fotó: Tatár Attila

**Remsey Flóra kárpit-
művész emlékkiállítás
(részletek) / Memorial
exhibition of tapestry
artist Flóra Remsey
(exhibition views)**

*Gödöllői Királyi
Kastély, Gödöllő,
2016–2017 / Gödöllő
Royal Mansion,
Gödöllő, 2016–2017*

Fotó: Tatár Attila

szesei voltak szüleim és testvérem, Benjámín is. Mindannyian legfőbb kritikusai lehettünk és lettünk egymásnak. Egyedülálló és felejthetetlen volt ez a légkör a maga kissé anakronisztikus, időn kívül belyezkedő lét- és látásmódjával.” A kulcsfogalmak: a család mint belső iskola, és az időn kívül helyezkedő, a művészetet éltető létezés- és látásmód. Mondhatnánk, hogy ilyen egyszerű ez: és akkor a Remsey dinasztia több mint százéves gödöllői munkássága továbbra sem a múlt, nem lezárt fejezet, hanem előtte egy újabb évszázad, új távlatok, új perspektívák nyílnak meg.

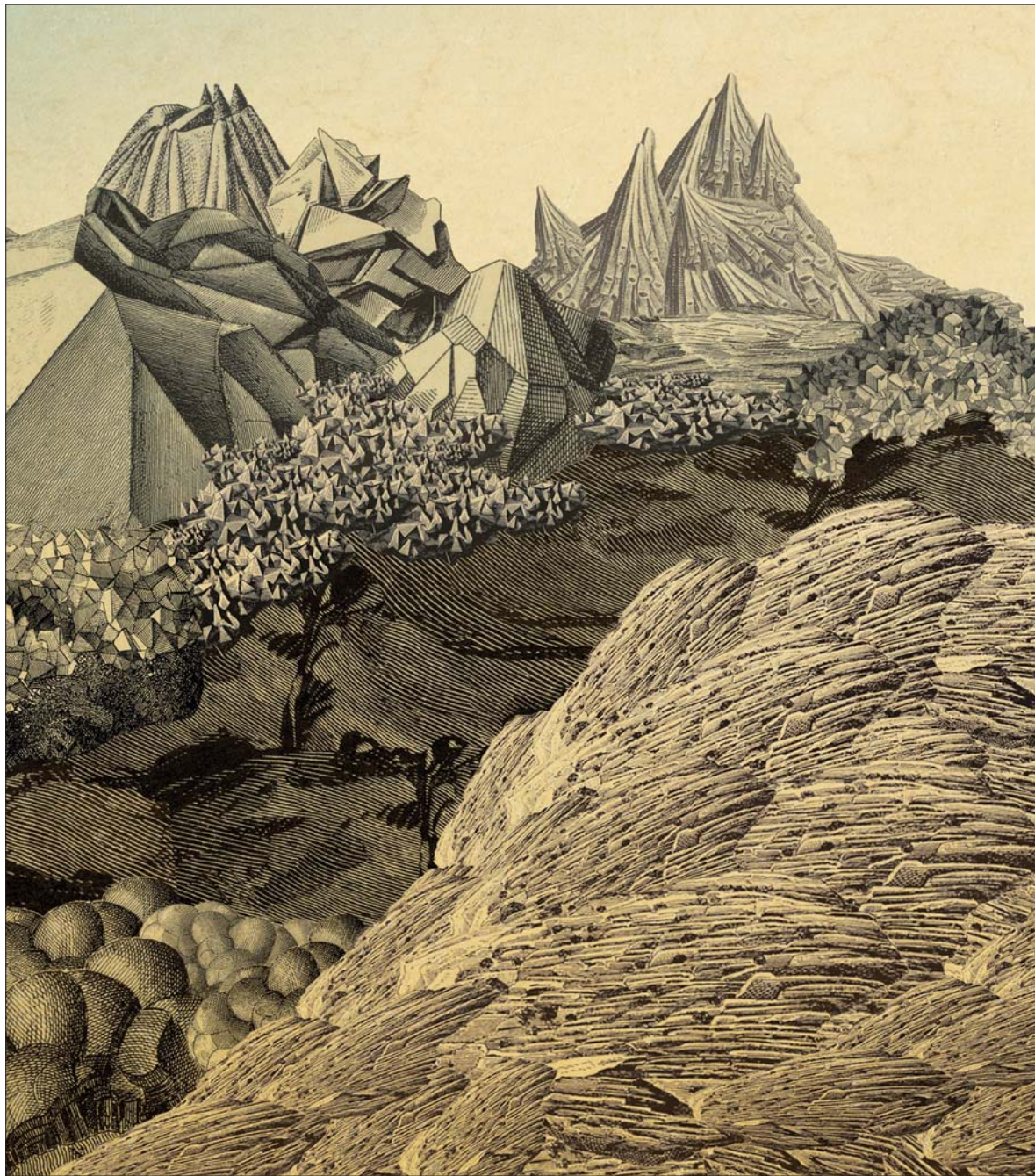
WEHNER TIBOR
művészettörténész

(A világ felett – A Remsey család négy generációja. Játsszani... Remsey Jenő György, Remsey Iván, Remsey Flóra, Remsey Dávid kiállítása. Gödöllői Városi Múzeum, 2016. október 14. – 2017. február 26.; Remsey Flóra kárpitművész emlékkiállítása. Gödöllői Királyi Kastély, Rudolf-szárny, 2016. október 14. – 2017. március 5.; Remsey-legendárium. Gödöllői Városi Könyvtár és Információs Központ, 2016. október 14. – november 30.; Egyenes vonalon. Remsey Jenő György, Remsey Iván, Remsey Flóra, Remsey Dávid kiállítása. Levendula Galéria, 2016. október 14. – december 8.; Valabonnan valahová... Remsey Flóra és Remsey Dávid kiállítása. Gödöllői Iparművészeti Műhely, 2016. október 14. – december 18.)

Remsey Dávid:
Illusztráció
Borbáth Péter
Sündör és Niru című
könyvéhez (Csimota
Könyvkiadó, 2015) /
Dávid Remsey:
Illustration
to Péter Borbáth's book
Sündör és Niru
(Csimota Children's
Book Publisher, 2015)

Remsey Dávid:
Illusztráció
Borbáth Péter
Sündör és Niru című
könyvéhez (Csimota
Könyvkiadó, 2015)
– részlet /
Dávid Remsey:
Illustration
to Péter Borbáth's book
Sündör és Niru
(Csimota Children's
Book Publisher,
2015) – detail

Ékszerek Éjszakája Budapest – 2016

■ 2016. november első hétvégéjére immáron másodszor szerveződött meg az Ékszerek Éjszakája Budapest fesztivál. Ennek keretében 35 fővárosi és egy pécsi helyszín tárlatain találkozhattak kortárs művészi és designékszerekkel az érdeklődők. A 2015-ös rendezvény még egyetlen éjszakára szorítkozott, így 25 helyszínével lehetetlen feladat elé állította publikumát. Ezen okulva a szervezők 2016-ra már jelentősen kitágították a programok elérésének lehetőségeit, ráadásul több kiállítás is meghosszabbította nyitvatartását egy hétre, vagy még hosszabb időre.

A fesztivál hét alkotó elhatározásából született 2015-ben, hogy Münchhausen báró módjára a saját hajánál fogva rántsa ki magát szorult helyzetéből a szakma – a kortársékszer-szcénát megpróbálják helyzetbe hozni. Az ágazat évek óta a túlélésért küzd: miközben je-

lentős művészi értéket termel, képtelen érdemben elérni fizetőképes fogyasztóit, galériái, művészei rendkívül szűk kört találnak meg. Ugyanakkor a művészettörténész-szakma sem siet méltó helyére emelni a terület legkiválóbb alkotóit és műveiket. A fesztivál a müncheni *Schmuck* mintájára jött létre, mely Európa leghíresebb nemzetközi seregszemléje e téren; évtizedek óta vonzza a gyűjtőket, kurátorokat, művészeket és az érdeklődők ezreit minden év márciusában. Az ottani, egyhetes fesztivál 30-40 kiállítást és programot kínál évről évre. A két esemény mégis összemérhetetlen. Az egyik legfőbb különbség, hogy ott a helyi állami szakmúzeum (Die Neue Sammlung) és több közintézmény (például a Bayerischer Kunstgewerbeverein) is beáll a szcéná szolgálatába erre a hétre. Amíg a nagyobb tőkeerő és fizetőképes kereslet

Fotó: Fábíán Veronika

Fábíán Veronika:
Jewellery is My Best Friend, nyakék /
Veronika Fábíán:
Jewellery is My Best Friend – necklet
[2016] vörösréz,
cirkónia, hajlított,
patinázott, foglalt /
copper; zirconia, bent,
patinated, set
[28x56x1,5 cm]

Ceci n'est pas une
ÉKSZER című kiállítás
(részlet) /
Ceci n'est pas une
ÉKSZER
(exhibition view)

Három Hét Galéria,
Budapest, 2016 /
Három Hét Gallery,
Budapest, 2016

Fotó: Németh Dániel

gazdasági adottságnak tekinthető, addig a múzeumok támogató attitűdje elsősorban hozzáállás kérdése. Idehaza, sajnos, az Ékszerek Éjszakája e téren is deficitese.

A 2016-os kínálatra térve, a központi helyszín ezúttal a Kortárs Építészeti Központ (KÉK) Bartók Béla úti irodájában kapott teret, ahol a fesztivál hivatalos megnyitója egy-egy kiállítással egészült ki. A nyitóbeszédet Grecsó Krisztián, a rendezvény fővédnöke tartotta. A *Closer / Közelebb* című diákpályázat győztese Fábián Veronika *Jewellery is My Best Friend* című alkotása lett, a szervezők különdíját Börcsök Anna vehette át, valamint az ezúttal debütáló Gyűjtői Díjat Kárpáti Róbert nyerte *Baba* című brossával. A diákpályázatra beérkező munkák mellett a szervezőcsapat tagjainak – Dész-Kertész Dóra, Huber Kinga, Kecskés Orsolya, Kerékgyártó Szilvia, Stomfai Krisztina és Vékony Fanni iparművészeknek – *Six Pack* című tárlatát tekinthették meg az érdeklődők.

A központi helyszíntől sétatávra van a Bartók Béla

úton a Bor és Kézműves Galéria, amely *buborék* címmel Majoros Kata ékszertervező és Edöcs Márta üvegtervező művész ékszereit fogadta be. Szépen installált munkáikat látványos üvegbúrák védték, ezeket Edöcs Márta készítette.

Nem sokkal távolabb a Palmetta Design és Textil-művészeti Galéria Kaintz Regina ékszertervező és Beregi Edina vizuális művész *Tiszta sor* című tárlatát kínálta, melynek eredeti módon „parti” homokban installált ötletes alumínium ékszerei szépen rezonáltak a falakon látható vízparti fotók hangulatára, akárcsak Kaintz Regina védjeggyé vált *FŰ-SZER* kollekciójának továbbfejlesztett, kecses női ékszerei a hátaktok képeire.

A hajdani Ékezet Galériából kivált Besnyői Rita az általa nyitott Kredenc Műteremben Elena Astrici és Varga János Gábor Olaszországban élő alkotókkal társult a *Tocca ferro / Kopogd le!* című kiállítás keretében. Friss szellemű, ötletes és igen változatos mun-

káikhoz darabonként rövid szöveges ismertető készült a tárgyak szimbolikájának magyarázataként.

A 2016-os Ékszerek Éjszakájának az egyik legnagyobb látogatottságú tárlatát a Három Hét Galéria fogadta be *Ceci n'est pas une ÉKSZER* (Ez nem ÉKSZER) címmel, és a három legjelentősebb hazai kortársékszer-gyűjtemény tárgyaiból szerveződött Zsikla Mónika művészettörténész rendezésében. Ilyen kiállításra első ízben került sor a műfaj népszerűsítése jegyében, bizonyítandó, hogy kortárs ékszert gyűjteni is lehet, sőt érdemes is. A Horváth Bélának, Spengler Katalinnak és jelen sorok írójának nevével fémjelzett kollekciók kiváló keresztmetszetet adtak a hazai ékszertervezők művészetének legjavából. A hiánypótló, áttekintő tárlathoz az ékszergyűjtésről szóló kerekasztal-beszélgetés is kapcsolódott.

A FISE Galéria *Pergamen 10 – válogatás 10 év pergamenkísérleteiből* címmel Király Fanninak szentelt jubileumi szülőkiállítást, melyhez kapcsolódóan olyan dokumentatív kis katalógus is megjelent, amilyennel a szcénában egyedülálló módon a művész időről időre előáll. A több mint hetven munkát bemutató pazar kínálat jelentős százalékban új műveket is felölelt. Ezek sorában a címadó pergamen ékszerek változatos darabjai mellett a drágakövekből építkező *Mosaic* sorozat ékszereit, valamint az új darabokkal felélesztett *Textilmentő* sorozat tárgyait is megcsodálhatták az érdeklődők.

Ugyancsak önálló tárlatot jegyzett Jermakov Katalin is az Ezüstgaléria égisze alatt a Falk Miksa utcai Pintér Galéria és Aukciósház vendégeként *Hangos csend* címmel. A művésztől megszokott magas minőségű minimalista design az új tárgyaknak is sajátja, melyek részint korábbi kollekcióinak folytatói, mellettük debütáltak az új gyűrűsorozat első darabjai.

Hasonlóan egyéni kiállításokkal jelentkezett Égi Marcell és Börcsök Anna is. Börcsök Anna a Váci utcai Magma Galériában feszegette az ékszer műfaj tárait színpadias acél ékszer koncepcijeivel, melyekért a szervezők különdíját is elnyerte. A képzeletbeli sakfigurákat megtestesítő testékszereken az avantgárd attitűdje érhető tetten. A babákon installált méretes opusok mellett viselhető méretű tárgyak is sorolódtak.

Több alkotó saját műhelyét nyitotta meg az Éksze-

rek Éjszakája idejére. Így tett Ádám Krisztián, valamint Menyhárt Richárd is; ezekben a műhelyekben az érdeklődők a gyakorlatban is kipróbálhattak egyes fémműves-technológiákat.

Fotó: Dobos Tamás

→
Gera Noémi: Lebegő lélegzet, nyakék / Noémi Gera: Floating Sigh – necklet
 [2016] ezüst, organza, vegyes technika, lánchossz: 40 cm, függelék: Ø 11 x 2 cm / silver, organza, miscellaneous techniques, chain length: 40 cm, pendant: Ø 11 x 2 cm

←
Börcsök Anna – Kalicz Klára: Modern páncél, testékszer-kollekció (korona és mellény) / Anna Börcsök – Klára Kalicz: Modern Armour – body jewel collection (crown and bodice)
 [2016] rozsdamentes acél, lézervágott / stainless steel, laser cut [cca. 60 x Ø 60 cm; cca. 70x80x30 cm]

Kárpáti Róbert: Határ, karék / Róbert Kárpáti: Border – bracelet
 [2016] aranyozott szögesdrót, tekla, korall, cérna, vegyes technika / gilded barbed wire, Tekla beads, coral, thread, miscellaneous techniques [11x12x3,5 cm]

Kezdetől teret kaptak az Ékszeres Éjszakájának kínálatában az ötvösöket képző iskolák is. A Kisképző és a „Práter” (Budapesti Komplex SZC Kézművesipari Szakgimnáziuma) mellett ezúttal a debreceni Kós Károly Művészeti Szakgimnázium ötvöse is bemutatkozott a Pozsonyi úti Fragola fagylalozó szűk terében. Tárgyaikat ötletesen a fagyipult fagyaltos tálcáiban installálták. Nem egy, meglepően magas színvonalú, diákok által készített tárgy fordult elő a Kisképző NoomArt műhelybeli „kipakolásán” is a Bercsényi utcában. A debreceniek tanára, Dávid Attila Norbert a szintén Pozsonyi úti Filter Ékszergalériában is érdekelt volt annak *Négyszemszögből – 4 Points of View* című tárlatán Gaál Gyöngyvér, Kárpáti Róbert és Marosi László társaságában. Dávid Attila Norbert itt színes, csiszolt kőgolyókkal sorolt letisztult függőkkel, Gaál Gyöngyvér Balaton-felvidéki nyaralójuk inspirálta játékos ékszereivel, Kárpáti Róbert új stílusú, részint politikai töltetű munkáival, míg Marosi László szűkebb naphegyi közegéből inspirált szellemes beton ékszereivel jelentkezett. Munkáik az egyik legszínvonalasabb kínálatot eredményezték a 2016-os Ékszeres Éjszakájának felhozatalában.

Két tűz között címmel volt látható a Falk Miksa utcai Moró Antik tárlata Bartl Dóra, Simon Viktória és

Fotó: Kárpáti Róbert

Fotó: Gera Noémi

Móth Zoltán részvételével. Móth Zoltán japán hangulatú, a netsukék (necukék) szobrászati aprólékosságát idéző ékszerei jól idomultak a galéria részben távolkeleti specializálódásához. Bartl Dóra egészen egyedi módon műgyantával kombinált, színjátékokra képes ékszereiből állított ki párat. Simon Viktória a plexi ékszerek mestere, melyek virtuozitása az avatott szem számára egyértelmű.

A FUGA Budapesti Építészeti Központ kirakatában Bodor Bernadett, Gera Noémi, Lázár Veró és Lenzsér-Mezei Kata tárgyai sorolódtak *Piros gesztusok* címmel. A munkák közötti kapcsolatot valóban az uralkodó piros szín jelentette. Az alkotói négyes két-két ékszertervező iparművész, illetve építész eseti társulása, ám az utóbbiak is évek óta elköteleződtek az ékszertervezés mellett, újabb példaként az ékszer műfaj vonzerejére.

Komoly fegyvertény, hogy a 2016-os Ékszeres Éjszakája már nyitott a nemzetközileg elismert művészek felé is, ami kezdi ráirányítani a külföld figyelmét a budapesti fejleményekre. A Cervantes Intézet Spanyol alkotókat fogadott be, míg az Eventuell Galéria katalán művészeknek adott terepet a Moholy-Nagy Művészeti Egyetem (MOME) hallgatóival karöltve,

Barcelona, Skin and Sea címmel. Mindkettőről elismerően nyilatkoztak az ott vizitálók, s ez a nyitás friss impulzusokat hozhat a hazai tárgyalakítás belterjeségébe. Míg az előbbi tárlatok a feltörekvő külföldi művészek munkáiból szemezgettek, addig a budai Váncza-villa *Reproduced Paradise* című nagyszabású kiállítása a nemzetközi ékszer-porond sztáralkotóinak tárgyaiból vonultatott fel jó néhányat. Mindez Csorna Erika (Sterling Ékszergaléria) kezdeményezéséből jött létre az impozáns villában, ahol a megvalósításban kurátorként a nemzetközi ismertségű Lőrincz Réka ékszertervező és a hazai képzőművészeket „szállító” Bencze Péter (Everybody Needs Art) volt segítségére. A kiállításra kibérelt épületet Lőrincz Réka a tőle megszokott pop-art stílusban kívülről is kidekorálta, művének a *Hab a tortán* címet adta. Az 1933-ban épült

villának a pincétől a padlásig birtokba vett terei művészeti opusokkal teltek meg, ahol a legváratlanabb helyeken ütközött a látogató újabb és újabb szellemes műtárgyba. A külföldi ékszertervezők munkái külön szobába kerültek. A nemzetközi gyűjtői kör által keresett sztáralkotók ilyen számban most első ízben szerepeltek alkotásaikkal hazai közönség előtt.

A szervezők igyekezete tiszteletet parancsolt, hosszabb távon azonban szükséges lenne az intézményi szereplők hathatós támogatása is. Bízunk benne, hogy ez mielőbb változni fog, az Ékszerek Éjszakája azt igazolta, hogy érdemes!

SIMONYI ISTVÁN
művészettörténész

(*Ékszerek Éjszakája Budapest. Budapest, Pécs, 2016. november 4–6.*)

**Reproduced Paradise
című kiállítás (részlet) /
Reproduced Paradise
(exhibition view)**

*Váncza-villa,
Budapest, 2016 /
Váncza Villa,
Budapest, 2016*

XXVIII. Őszi Kerámia Tárlat

Csoportos kiállítás a Magyar Képzőművészek és
Iparművészek Szövetségének kiállítótermében

■ 2016-ban harmincöt művész adta be munkáit az évente megrendezett őszi tárlatra, s az előző évi Gábor-díjas Szávost Katalinnak is jutott másfél falnyi önálló terület a Magyar Képzőművészek és Iparmű-

vészek Szövetsége (MKISZ) galériájának első termében, hogy a hagyománynak megfelelően „kamarakiállítás” mutassa be műveit, szám szerint négyet. Hiába, kicsi a szövetség székhelyének két terme na-

Szávost Katalin:
Zászlók /
Katalin Szávost:
Flags

*samottos agyag, festett,
magasság: 78 cm /
clay with chamotte,
painted, height: 78 cm*

Fotó: Rékasy Bálint

gyobb lélegzetű tárlatok számára, ezért is kérték a rendezők, hogy lehetőleg kisebb méretű tárgyakat hozzanak a művészek.

A kiállítás így is színvonalas, változatos és meggyőző képet mutatott keramikusaink újabb alkotásairól. Ezúttal a szokásosnál kevesebb volt a fali kerámia, s a plasztikák uralták a bemutatót. Még a falra szánt művek között is több figurális alkotás volt, elsőként említendő Berzy Katalin nagy méretű, a Gyermeket tartó Madonnát ábrázoló, reneszánsz képzeteket keltő, *Nosztalgia* című domborműve. Ő kapta egyébként az idei Gádor-díjat, a kollégák elsöprő többséggel rá adott szavazatai alapján. Sok év nonfiguratív falképei után most Csemán Ilona is két összetartozó darabot mutatott be, az egyiket egy rendkívül finoman megformált Iustitia-domborművel, a másikon ugyanez az alak összetöredezve, deformálódva látható. Krajtsovits

Fotó: Rékasy Bálint

Fotó: Rékasy Bálint

Margit két falképe az őt most erősen foglalkoztató – a Vigadó galériabeli születésnapi kiállítási anyagának is túlnyomó részét kitevő – témát, a világűr jelenségeit dolgozza fel. Antal András *Szagrális* című fali kerámiája az utóbbi évek visszafogott formájú és színezésű, szépen alakított felületű falképeinek sorába tartozik. A ritkán szereplő B. Urbán Teréz három nagyon igényesen, szellemesen megformált, kis méretű falképet mutatott be. Sövegjáró Mária *Athos* és *Gregorián* című munkái, szokásához híven, a téma mélységes átérzését sugallják a nézőnek. Kun Éva *Perzsia* tájának központi figurája az iszlám művészet mitikus állata, a Buráq (burák), alatta egy a művészre jellemző humorral megrajzolt vigyorgó macska-sárkány. Zakar József *Vízválasztója* szépen egyesíti a hibátlan fehér porcelánfelületet a kék üveg mázzal. Ezúttal falra ke-

Berzy Katalin:
Nosztalgia /
Katalin Berzy:
Nosztalgia

porcelán, samott,
mintázott, préselt,
vas-oxiddal színezett,
magasság: 73 cm /
porcelain, chamotte,
patterned, pressed,
coloured with iron
oxide, height: 73 cm

Csemán Ilona:
Cím nélkül I–II. /
Ilona Csemán:
No Title, I–II

samott, kézzel
 formázott, öntött,
 festett, magasság
 egyenként: 52 cm /
 chamotte, hand-
 formed, cast, painted,
 height: 52 cm each

rültek, de nem feltétlenül fali plasztikák M. Kiss Katalin *Levél '56-ból* című nagy, lyukas levele, Rabie M. Hadie ragyogó *Aranyseme* és F. Orosz Sára minimalista fehér-fekete korongjai, a *Szülőföldemen a tél* címmel. Minya Mária *Emlék/M27* című kis méretű domborművét csak kíséretül hozta nagy, samottos madarához – kár, hogy csak egyet.

A plasztikák rendkívül változatosak voltak, még az egyes művészek munkáin belül is. Lőrincz Győző két fejet állított ki, amelyeknek egy-egy kivágott negyedét egymásra rakott, illetve állított lapok építményével egészítette ki. *A tervező* fehér, takarékosan színezett porcelánból, a *Hommage à H. A. Seger (Tisztelet Önnek, Zéger úr)* vörösgagyagból készült. Nagyon szép Szemereki Teréz *3 grácia a „fashion show”-n* alkotása, amelynek alakjai a művész által ritkán alkalmazott rakus égetéssel készültek. Keményffyné Krawczun Halina *Zajlás XIII.* című munkáját kisebb-nagyobb, irizáló felületű golyókból állította össze, ugyancsak ragyogó – vörös-arany – máz fedi Keményffy Gábor *Zene szemeinknek* című plasztikáját, amelyen különféle hangszerek elemeit lehet felismerni. Szellemes alkotás Rabie M. Hadie *Kitáruulkozó sóhaj* című, vízszintesen álló, matt zöld, közepén kiöblösödő, aranyfoltos trombitája. A művésztől megszokott ragyogó színekkel és részben dús, organikus felületekkel díszítette harmadik kiállítási darabját, egy vázát. Szépek Pannonhalmi Zsuzsa barna, samott *Bástya* és Kutak Adrienn zöld-fehér *Torony* című művei, ezek a kiállítás nagyobb méretű plasztikái közé tartoztak. G. Heller Zsuzsa *Feszültségek I–III.* munkája függőlegesen felhasználott barna-fehér hasábokkal fejezi ki mondanóját. Schéffer Anna érdekes módon a *XX. század* címet adta az őskori idoloikat idéző, kis fejű, dús testű nőalakjának. Laborcz Monika három *Szírénje* megtekert porcelánlapokra mintázott arcokat jelenít meg, a korábban hasonló technikával dolgozó Tóvölgyi Katalin Mária *Táj- emléke* ezúttal viszont kis kerámiaházakat és -fákat ábrázol, szokása szerint kétoldalas nézettel, hátravetett árnyékaikkal együtt. Segesdi Bori *Magok* című plasztikáján fehér gúlák közé irizáló fekete golyókat komponált, ugyancsak tőle voltak láthatók a kiállítás egyedüli porcelán ékszerei. Radics Márta *Várakozás I–II.* plasztikája két fekete E.T.-sze-

rű úrlény kövön ülő figurája. Szabán György *Aurea aetas* című, három, többfigurás, nyersagyag plasztikája – számomra – a részleges aranyfestés ellenére sem idézi az „aranykort”. Érdekeseek N. Csehi Edit és Hőgye Katalin fémmel kombinált plasztikái. Tóth Magdolna Sára három *Fekete doboz*ának tetején a fehér porcelán ruhadarabok, a virágok és a tekercs motívumai finoman utalnak a repülőgép-katasztrófákból megmaradt feketedobozokra. Ugyancsak dobozokat, tizenkét darabot, állított ki Jáger Margit *Lélektartó dobozok* címmel. A tetejükön ülő széles szoknyás kislányok Pieter Bruegel gyermekalakjait idézik.

A vázák közül elsőként kell említeni Benkő Ilona

Fotó: Rékasy Bálint

Lőrincz Győző:
A tervező /
Győző Lőrincz:
The Designer

porcelán,
 mázazott, festett,
 magasság: 24 cm /
 porcelain,
 glazed, painted,
 height: 24 cm

három egyszerű formájú, egy matt fekete és két mázas edényét, amelyeket két-két áttört, állat alakú, illetve rácsozott fülük kialakítása tesz különlegessé. Nagyon szépek Borsódy Eszter fedeles edényei, az art

deco stílust idéző mintázatukkal és melegen ragyogó mázukkal. Bartha István zöld foltos eozinmázazás vázái formájukkal is elegánsak.

Külön kell szólni Fekete László *Tömegmentő szülei*

Szemereki Teréz: 3 grácia a „fashion show”-n / Teréz Szemereki: 3 Graces at the 'Fashion Show'
agyag, mázazott, rakutechnika, magasság: 34–36 cm / clay, glazed, raku technique, height: 34–36 cm

Fotó: Rékasy Bálint

Rabie M. Hadie:
Kitárulkozó sóhaj /
Rabie M. Hadie:
Candid Sigh
samott, egyéni
technika, mázazott,
hosszúság: 77 cm /
chamotte, individual
technique, glazed,
length: 77 cm

emlékére című munkájáról, amelyet méreténél fogva, a rendelkezésre álló két nem túl nagy terem helyhiánya miatt, csak az előtérben lehetett felállítani. A három hatalmas, falábakon álló, fémvázazott, áttört, fekete gúla – bár felülete kerámia – inkább szobrászi alkotás. Kétségtelenül hatásos művek, közelebből vizsgálva, az összetört, elpusztított emberi életet idéző részek – koponyák, csontvázak, egyéb maradványok – megrázóak. Talán a művész részéről mértéktartóbb gesztus lett volna egy a kiállítás méreteihez jobban igazodó munkáját bemutatni.

Nem fejezhetem be ezt a beszámolót anélkül, hogy szót ne ejtsek a kiállítás helyszínéről. Az MKISZ emeleti helyisége immár második éve sok szempontból jó és méltó helye az Őszi Kerámia Tárlatnak. De két terme kevés, a külső, nyilvános figyelem felhívására nincs lehetőség, és a hét végén (beleértve a pénteki napot is) nincs nyitva. A kapucsengő tábláján csak a beavatottak találják meg a helyszínt. De még mindig jobb, mint a megelőző két esztendőben a TIT (Tudományos Ismeretterjesztő Társulat) Stúdió Egyesület Zsombolyai úti székháza színháztermének előtere, ami végül is közlekedőtér, s lift híján lépcsőn kellett felcipelni a tárgyakat és a posztamenseket a második emeletre. S közben ötödik éve üresen, használatlanul áll a városligeti Olof Palme Ház, a Magyar Alkotóművészek Országos Egyesületének (MAOE) korábbi székháza, ahol tágas, az egyesület által szépen rendbe hozott kiállítási termék sora állt rendelkezésre. Sajátos módja a művészetek támogatásának!

LOVAG ZSUZSA
 régész-muzeológus

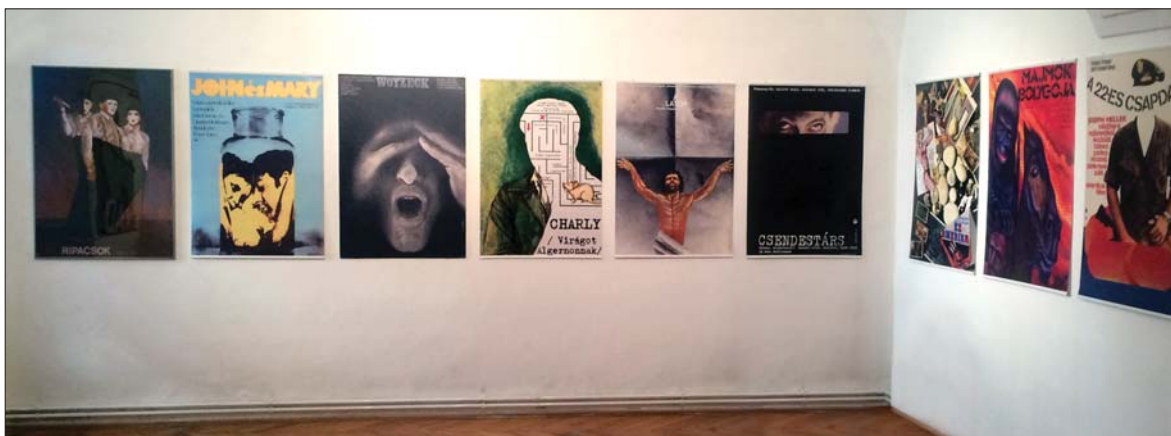
(XXVIII. Őszi Kerámia Tárlat. MKISZ Andrásy úti Galériája, Budapest, 2016. december 2. – 2017. január 15.)

→
Kutak Adrienn: Torony /
Adrienn Kutak: Tower
samottos agyag,
egyéni technika,
mázzal festett,
magasság: 80 cm /
clay with chamotte,
individual technique,
glaze-painted,
height: 80 cm

Irodalmi képeskönyv

Molnár Kálmán grafikusművész kiállítása
a veszprémi Művészetek Házában

Fotó: Molnár Kálmán

Molnár Kálmán
Csillaglépcső című
kiállítása (részlet) /
Kálmán Molnár's
exhibition Star Stairs
(exhibition view)
Művészetek Háza –
Csikász Galéria,
Veszprém,
2016–2017 /
Art House – Csikász
Gallery, Veszprém,
2016–2017

■ Egy tervezőgrafikus hogy kerül az irodalomtörténet bűvkörébe? Aki így ír magáról: „*A grafika különböző műfajait művelem, önálló grafikai lapok készítésétől plakátok, naptárak, könyvborítók, könyvek, illusztrációk, lemezborítók, heraldikai jelek, emblémák, arculati rendszerek, irányító rendszerek, kiállítások tervezéséig.*” (E tevékenységi felsorolásban azért már kicsit benne van az irodalom is...)

Egészen pontosan Molnár Kálmánról van szó, akinek közismerten sokrétű az életműve, de azért arra kevesen számítottak, hogy tervezői, oktatói, kiállítás-rendezői és egyéb (lásd fent) tevékenysége mellett egyszer csak feltűnik a honi literatúra környékén is, önálló alkotói területként művelve azt. Ámbár ha csak a plakátjait nézem, azoknak is elsősorban a filmművészettel kapcsolatos darabjait, akkor máris enyhébb a kétkedésem, hiszen ahhoz, hogy irodalmi alapú plakátot készítsen, mindenképpen látnia kellett az irodalmi alapú filmet, vagy hozzáolvasni például a film-adaptáció alapjául szolgáló regényt, novellát. Vagyis csodálkozásra semmi ok, valószínűleg végigolvasta az életét. Nem szólva a színházi plakátjairól, amelyek-

nek alkotása során pályatársaival valósággal megújította ezt a műfajt. (A megidézett írói névsor is rangos: Csehov, Heller, Keyes, García Lorca, O'Neill, Büchner és mások.)

A veszprémi Művészetek Háza rangos kiállításainak sorában 2016 decemberében megnyílt tárlatán (igen látványos történelmi terekben) az ismert vagy újra felismert plakátok, az új technikával készített látomás-grafikák mellett tűntek fel ezek az irodalmi képek. Csak egy kis töredék, mert a sorozat (?) jelenleg körülbelül két tucatnál tart. Azért e bizonytalanság, mert számuk folyamatosan nő, attól függ, milyen kedve van a művésznek. Mint az itt felvonultatott Krúdy-kép esetében, amely gyakorlatilag erre a tárlatra készült el. (És már nagyon hiányzott a sorból!)

E sorok írója csak feltevéseit tudja leírni, hogy vajon mikor keletkeztek ezek. Úgy vélem, nagyjából a 2000-es évek elejétől születnek. Az is csak feltevés, hogy közülük van az emberi-baráti kapcsolatokhoz, amelyekben Molnár Kálmán amúgy sem szűkölködik. Először a Petőfi Irodalmi Múzeum földszintjén lévő étteremben, kávéházban tűntek fel e képek. Nyomo-

zó munkámat megkönnyíti, hogy a sorozat (?) egyik különálló darabja Draveczky Balázsnak állít emléket. A nagyszerű művelődéstörténész 2003-ban hunyt el, tehát ez idő körül kell keresnünk az inspirációt.

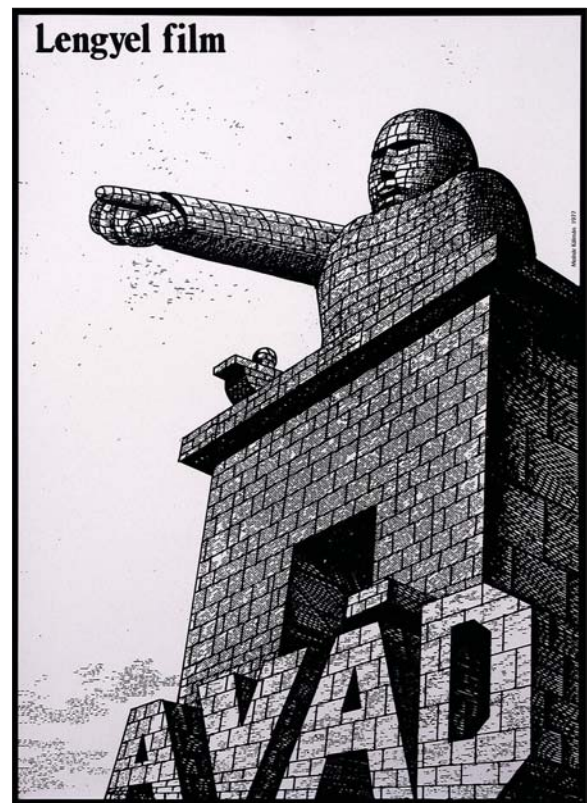
Az étteremben, hadd nevezzem én inkább ideillőbb módon: a kávéházban beszélgethetett a két jóbarát, Tersztyánszky Andor (mikszaíhi név!), a Károlyi étterem vezetője és Molnár Kálmán. Ki vethette fel először az ötletet, ezt már én sem merem találgatni, de adva volt egy nagyon szép tér, s egy nagyon kellemes miliő: elvégre egy irodalmi kávéházba mi sem illik jobban, mint egy kortárs megfogalmazású irodalmi portrészorozat.

Ám ez a kijelentés tévedés, mivel ezek nem portrék. Közel sem azok, hiszen ami messziről portrének tűnik, az sem az, ami pedig nem portré, az még inkább nem az. Nyilvánvalóan szándékosan keverem itt a tényeket, de valójában arról van szó, hogy a művész saját kedvtelése, érdeklődése vagy éppen olvasási témája szerint válogat a magyar irodalomból. Netán az emlékei idéződnek fel benne, s akkor megszületik a mű. Most egészen pontosan huszonötöt számoltam össze, s a lista így néz ki: Ady Endre, Arany János, Balassi Bálint, Csokonai Vitéz Mihály, Gárdonyi Géza, Jókai Mór, József Attila, Katona József, Kölcsey Ferenc, Krúdy Gyula, Madách Imre, Mikszáth Kálmán, Móricz Zsigmond, Petőfi Sándor, Radnóti Miklós, Tersztyánszky Józsi Jenő, Zrínyi Miklós. A művek közül: *Ómagyar Mária-siralom*, *István király intelmei*, *Halotti beszéd*, Melius Péter *Herbárium*a, *Ludas Matyi*, Anonymus *Gesta Hungarorum*a, *Képes krónika*, színházi műsorlap 1793-ból és a többi.

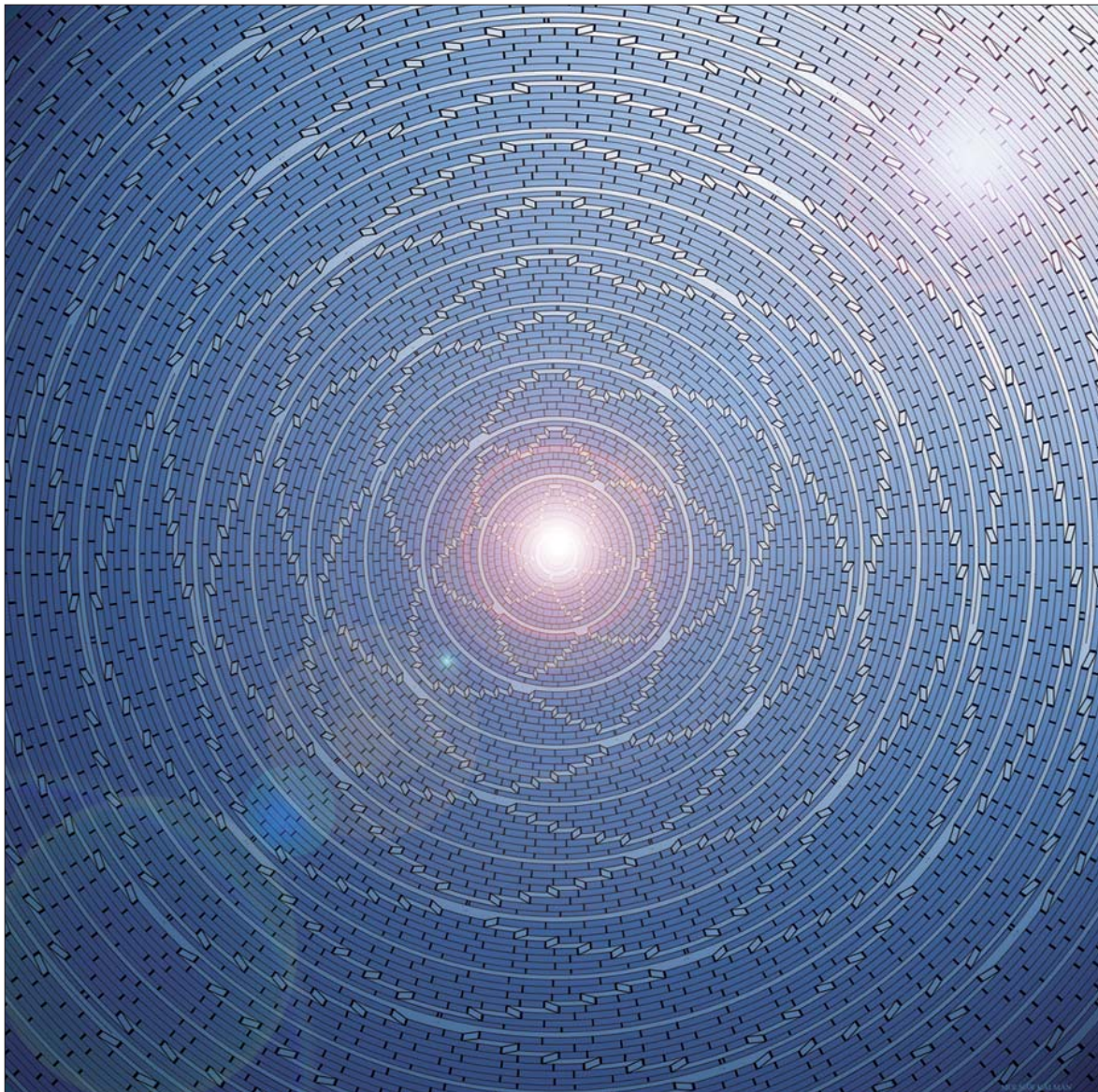
A még nem is teljes felsorolás sejteti, hogy Molnár Kálmán számára az irodalom nem portrék lenyomata, hanem élmények sorozata. S miután egy irodalmi emléket egy archoz köt, így e kettősséget jeleníti meg. Egyszer feltűnik az ismerős arcmas, amelynek eredetije egy régi metszet, festmény, vagy legújabbban fotográfia, de feltűnnek a képen azok a művek, műrészletek, olykor rekvizitumok is, amelyek valószínűleg egyfelől az ő személyes olvasmányemlékeit idézik, másfelől mindazt, ami az általános magyar olvasói tudatban feltűnik az adott író neve hallatán. S mivel manapság igen pesszimista vagyok az olvasáskultúrát

illetően, azt írom: fel kellene tűnnie, ha olvasnának az emberek. Nyilvánvaló, hogy ez rossz általánosítás, csak hát nem lehet tudni, hogy az olvasás nem válik-e mostanság, s a jövőben még inkább kevesek privilégiumává. Valójában lassan már nem is az olvasásról van szó mint szellemi tevékenységről, hanem írni és olvasni tudásról: mint az alfabetizáció kihalóban lévő tudományáról. Ha így tekintem, Molnár Kálmán sorozata megfelel az annak idején olyan népszerű könyvnek, amelyet Keresztury Dezső állított össze, és *A magyar irodalom képeskönyve* címet viselte. (1956; 2. kiadás, Budapest, 1981)

Persze a didaktikai vagy aktualizálási szándék messze esik Molnár Kálmán akaratától. Szerintem egyszerűen jól érezte magát e képek alkotása közben, mert amikor megvolt a téma (nincs ebben semmi topográfiai, kronológiai, műfaji előzetes meghatáro-

→
Molnár Kálmán:
A vád, filmplakát /
Kálmán Molnár:
The Prosecution.
Film poster
[100x70 cm]

Molnár Kálmán:
Lépcsőcsillag III.,
 grafika /
Kálmán Molnár:
Stair Star, III.
 Graphic composition
 [90x90 cm]

Fotó: Molnár Kálmán

zottság stb.), már szívesen idézett maga elé adott olvasmányélményeket, és szívesen keresett hozzá motívumokat, amelyek a műre és az alkotóra vonatkoztak. Mintha ezt a Márai Sándor-idézetet választotta volna mottójául: „[...] ösztön szerint kell megkeresni a

könyvet, mely – nekünk, személyesen – mondhat valamit. Rendszeresen kell olvasni, úgy, ahogy alszik, étkezik, ahogy szeret és lélegzik az ember.”

Nyilvánvaló tehát, hogy ezek nem irodalmi portrék, lenyomatba merevült ismert arcok. Itt minden a mű-

höz kötődik, a színek, a jelképek, a tények, a szövegek, a szereplők. A technika, amit Molnár Kálmán rendszeresen használ, olyan lenyomat, amelynek egyedi alapja egyszeri és konkrét és ismételhetetlen. Ilyen szempontból nézve ezek a művek akár irodalmi pla-

kátnak is felfoghatók, de önálló kiállítási téma lehetőségének mindenképpen. Ezeknek a képeknek, ismételnem kell magamat, a néző személyessége, a befogadó irodalmi elkötelezettsége a meghatározója.

Bármelyiket látjuk is, irodalmi emlékeink tűnnek

Molnár Kálmán:
Halotti beszéd,
grafika /
Kálmán Molnár:
Funeral Oration.
Graphic composition
[43x43 cm]

Fotó: Molnár Kálmán

fel. Sőt, láttukra mindenfajta áltudományos okoskodás helyett nagyon is konkrét, elvontságukban is fontos élményeket szűrünk le. Csak néhány személyes példa. Olvasván például a *Halotti beszéd* drámai sorait, újra érezzük, hogy ez a rendkívüli szöveg

a magyarságunk belépését jelenti Európába e téren is, hiszen jelentjük, van már saját nyelvünk, amelyen fogalmazni tudunk, s amelyen érzelmeinket, gondolatainkat kifejezni s átadni tudjuk.

Balassi Bálint Molnár Kálmán képén éppen dicséri

Fotó: Molnár Kálmán

Molnár Kálmán:
Balassi Bálint, grafika /
Kálmán Molnár:
Bálint Balassi. Graphic
composition
[43x43 cm]

Molnár Kálmán:
Madách Imre,
Az ember tragédiája,
grafika /
Kálmán Molnár:
Imre Madách,
The Tragedy of Man.
Graphic composition
 [100x100 cm]

Fotó: Molnár Kálmán

a végeket, s tart a végzete felé, útja során várak, ostromok, hitváltások, asszonyerőszakolások, versek és versek kísérik. Láthatjuk az Adriai-tengernek szirénáját, Zrínyi Miklóst, aki szintén európeér volt: katona, politikus, egyenrangú Magyarországért hadakozó államférfi és szenvedélyes költő. Megjelenik szegény Csokonai a meg nem értésével és az irodalmi és sze-

relmi visszautasítás férfias fájdalmával. És ott van a képen Katona József szerencsétlensége (a színházat illetően), a reménytelen vidéki sorsba visszalépő tehetség belső fájdalma. Csak nem hagyhatta ki Gárdonyit a hosszú pipájával, akit emberkerülőnek tartottak, pedig csak az asszonyoktól, a „hosszúhajú veszedelemtől” riadt meg mindhalálig.

Molnár Kálmán:
Krúdy Gyula,
grafika /
Kálmán Molnár:
Gyula Krúdy.
Graphic composition
[80x80 cm]

Fotó: Molnár Kálmán

És Radnóti, mindannyiunk kortársa és a kor tanúja, aki sorsával szegül szembe a gyilkosai ellen, és úgy érezzük, mintha szörnyű végzete újraismétlését próbálnák feltámasztani közel s távol.

Nem véletlenek azok a vers- vagy prózarészletek

sem, amelyeket a művész a képeire helyez. A hatást többszörös gondolati motiválás együttállásával éri el. Élmény és emlék, portré és karakter, irodalmi szöveg, valamint, persze, a képen megjelenő emlékdarabok, s a színek, amelyek pontosan megidézik bennünk egy

adott alkotóról kialakított színvilágunkat is. Hiszen ki nem játszott már azzal, hogy egy alkotónak vagy életműnek színeket ítél oda: Petőfi vörösben úszik, Jókai végletességig fokozott fekete-fehérsége, Babits sárgás sápadtsága, Madách hőseinek kaleidoszkópszerű színkevertsége.

És a veszprémi kiállításon e sorok szerzője örömmel fedezte fel Mikszáthot. Egyszerre idéződött meg a fiatal és sikertelen pályakezdő újságíró és a sikeres, de már megöregedett, a politikából kiábrándult öreg „kupec”, akinek hősei ott kavarnak körülötte. És ott szerepel Madách is, akinél egyaránt fontosak a színek, és az a teljesség, amit érzünk, ha újra és újra kézbe vesszük a Tragédiát. Az egész létezésünk s annak Tragédia-béli fő kérdése ott van a képben: és hát mi végre az egész teremtés?

Sokkal többek ezek a képek, mint amit elsőre látunk, teljesen átérezzük a saját viszonyunkat a magyar irodalommal és a magyar irodalom, a magyar léthelyzet történetiségével s benne a mi megélésünkkel. Ezt bizonyítja a sorozat utolsó elkészült darabja, a Krúdy-kép. Szindbád, ahogyan mi elképzeljük a Huszárik-film után. Micsoda színek idézik fel a talán sosem volt múltat, Rezeda Kázmér postakocsis utazásait, Majmunka szerelmi varázslatait, a „barátságos házak” hölgyeit. Ráadásul Krúdy nagyon erősen szólal meg ezen a veszprémi tájon, hiszen annyi emlék köti Veszprémhez, Palotához és Füredhez, a Bakonyhoz.

Így hát Molnár Kálmán is erősen szólal meg ezen a kiállításon, újraépíti bennünk mindazt, amit elolvastunk, s mindazt, amiért olvastunk, amiért fontos számunkra, hogy őrizzük magunkban és magunknak nyelvünket, kultúránkat, kulturális élményeinket.

A kiállítás megnyitón elhangzott az is, hogy Molnár Kálmán nagyon téved, ha azt hiszi, hogy ezzel vége, hogy befejezte életművének ezt a fejezetét. Olyan helyi témákat ajánlottunk neki, amelyek éppen ide vonatkoztathatók (gondolom, más tájegységben másokat is felkínálhatunk). Hogy például miért hiányzik Örkény István, amint Füreden írja az egyperceseit a Lipták-házban, Kisfaludy Sándor, amint sarkantyús csizmában körmöli a *Himfy szerelmeit* a sümegi szobájában, Nagy László, amint Iszkázon lovak tüzes vágatását nézi csillogó gyermekszemeivel, a diák Jó-

kait és Petőfit is ajánlhatnánk Páparól, de ők már készen vannak képileg, csak itt nem fértek el a teremben. S a kedvencemről sem kellene megfedkeznie, a Balaton s a Bakony nagy szerelmeséről, az adomázó Eötvös Károlyról.

Molnár Kálmán életművének ez a szegmense a végtelenséget ígéri a nézőnek. A művész játékoságának és jókedvének, megcsillanó humorának, bölcs emberi gesztusainak a végtelenségét. Amelyet most a magyar irodalom lapjairól nyitott ki elénk.

PRAZNOVSZKY MIHÁLY
irodalomtörténész

(Molnár Kálmán *Csillaglécscső című kiállítása. Művészetek Háza – Csikász Galéria, Veszprém, 2016. december 3. – 2017. január 28.*)

**Molnár Kálmán:
Eugene O'Neill,
Jones császár,
színházi plakát /
Kálmán Molnár:
Eugene O'Neill,
The Emperor Jones.
Theatre poster
[100x70 cm]**

Fotó: Molnár Kálmán

Az év belsőépítésze 2015-ben Lőrincz Szilvia és Mikics András

Fotó: Juhász Bogi / Kreinbacher Birtok, Somlóvásárhely

■ 2016. december 15-én adták át az Év Belsőépítésze – 2015 elismerést a Pesti Vigadóban. A díjátadón Laki Péter, a LAKI Épületszobrász Zrt. elnök-vezérigazgatója, a díj alapítója és O. Ecker Judit, a Magyar Építész Kamara Belsőépítészeti Tagozatának vezetője, a díj ötletgazdája, valamint Fekete György, a Magyar Művészeti Akadémia elnöke, Eltér István, a Magyar Építész Kamara alelnöke és Finta József építész, a zsűri elnöke ismertette a pár szóban értékelte a pályázat eredményét. Lőrincz Szilvia és Mikics András a szakmai bírálóbizottság egyhangú döntésével lett a cím birtokosa. A két fiatal, ezért kevésbé ismert tervező olyan mezőnyben végzett az élen, amiben indultak korábbi díjnyertesek, Somogyi Pál, valamint

Gothárd Erzsébet, a zsűri által külön kiemelt Tildi Béla, de Szekér Ferenc, Somlai Tibor, Medveczky Kazimír, Láng Judit, Göbölös Kristóf neve is jól cseng a szakmában. Ismerkedjünk meg a díjnyertes művel, s az alkotókkal.

– Köztudomásúvá vált már az ünnepélyes díjátadón, hogy mindketten Sopronban, az egyetem Alkalmazott Művészeti Intézetében szereztek diplomát. Fekete György büszkén említette, hogy többek között ő is tanárotok volt. Kik és hogyan egyengették pályakezdeteket, önállósulástok útját? Hogyan alakult ki ez a tandem?

MIKICS ANDRÁS: A pályám Szenes István mellett, a Szenes Design Stúdióban indult még építészgyakornoki koromban, majd az egyetemi évek befejeztével

Borászat, Kreinbacher Birtok, Somlóvásárhely.
Építész: Ekler Dezső / Winery. Kreinbacher Estate, Somlóvásárhely.
Architect: Dezső Ekler
[2014]

állást ajánlott fel a stúdió, és két évig, saját irodánk megalapításáig dolgoztam velük. Szilvit még a soproni egyetemi éveimből, futólag ismertem, két évvel fiatalabbal feletem járt. Budapesten egy véletlen találkozás során cseréltünk telefonszámot, és rövid időn belül el is kezdtünk együtt dolgozni kisebb munkákon. A közös tervezés, rajzolás, együtt gondolkodás olyannyira gördülékenyen haladt, hogy nem telt el egy év, és megalapítottuk jelenlegi irodánkat. Első nagy munkánk a Hotel Fagus volt, ahol a Finta Stúdióval dolgozhattunk együtt, Kulcsár Zoltán építésztől sokat tanulhattunk. A későbbiekben az élet Ekler Dezsővel sodort össze bennünket, aki mellett érdekes építészeti filozófiákban és gondolatokban merülhettünk el.

LŐRINCZ SZILVIA: Pécsen végeztem a középiskolai tanulmányaimat, majd sikertelen műegyetemi felvételt követően fiatal pályakezdőként Wunderlich Ilona és Rádóczy László belsőépítészek stúdiójában

szekesztőrajzolóként kezdtem el megismerkedni a belsőépítészettel. Gyönyörű kézi rajzaik és terveik láttán nemigen mertem arra gondolni, hogy egyszer belőlem is belsőépítész lehet. Sokat köszönhetek nekik, amilyen türelemmel és bátorsággal engedtek egyre közelebb a szakma gyakorlásához. Ezt követően nyertem felvételt Sopronba, az akkori Erdészeti és Faipari Egyetem belsőépítész szakára. Tanáraink jóvoltából az egyetem utolsó évében a diplomamunkánkat egy-egy neves építészirodában készíthettük el, és így kerülhettem Csíkszentmihályi tanár úr jóvoltából Zoboki Gábor és Demeter Nóra kozmopolita irodájába. Mindkettőjük nemzetközi építészeti gondolkodása, nyitottsága, modernsége óriási benyomást tett rám. Diplomázás után nem sok idővel Andrással megalapítottuk irodánkat.

– *Milyen érdekesebb munkáitok voltak korábban, s hogyan sikerült elhagyni a Somló hegy lábánál fekvő Krein-*

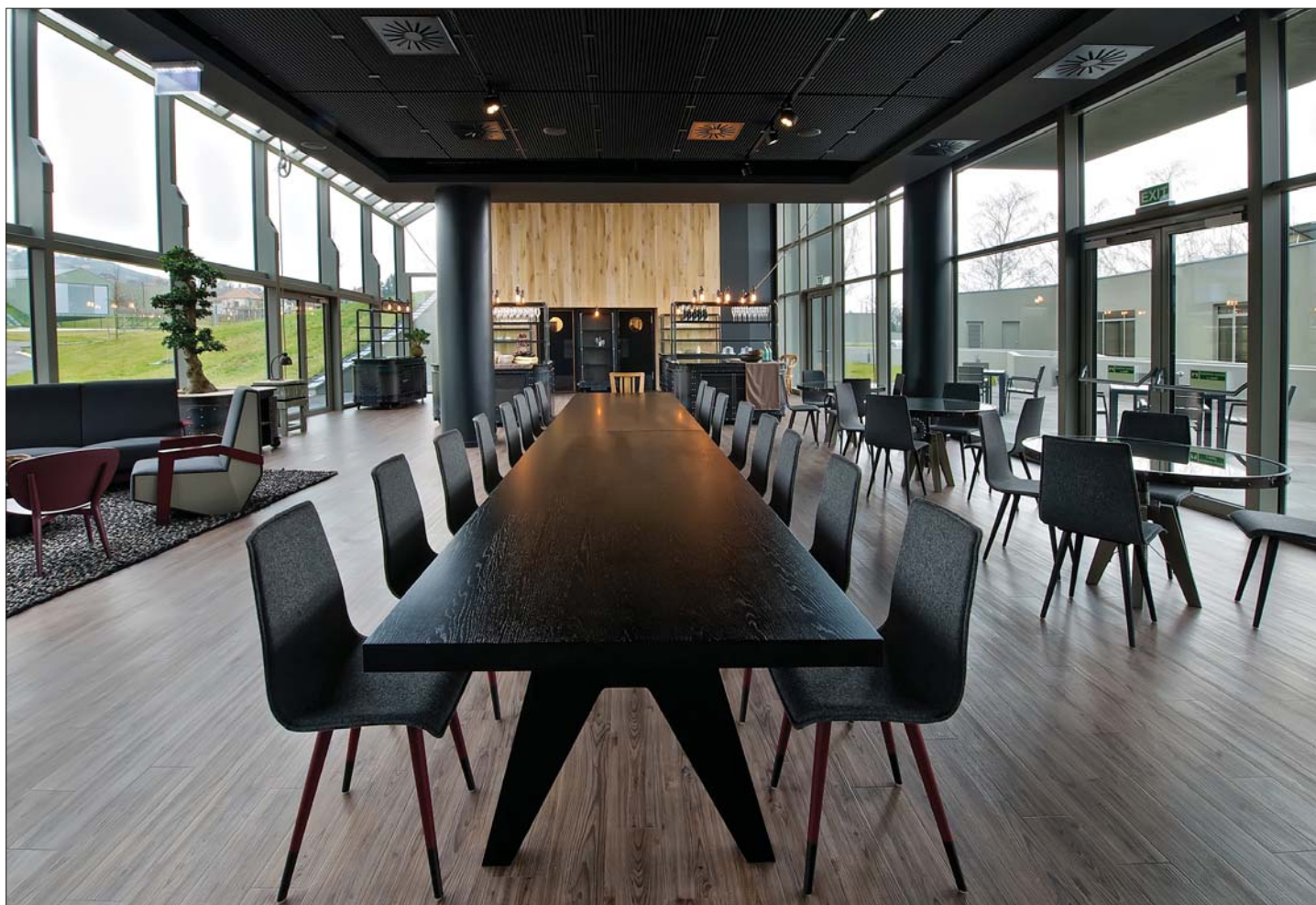
Lőrincz Szilvia –
Mikics András:
Pult kármentő nélkül,
Kóstolótér (részlet),
Kreinbacher Birtok,
Somlóvásárhely /
Szilvia Lőrincz –
András Mikics:
Bar without guard
railing. Wine tasting
lounge (detail),
Kreinbacher Estate,
Somlóvásárhely
[2015]

Fotó: Juhász Bogi / Kreinbacher Birtok, Somlóvásárhely

Lőrincz Szilvia –
Mikics András:
Kóstolótér (részlet),
Kreinbacher Birtok,
Somlósárhely /
Szilvia Lőrincz –
András Mikics: Wine
tasting lounge (detail).
Kreinbacher Estate,
Somlósárhely
[2015]

Fotó: Juhász Bogi / Kreinbacher Birtok, Somlóvásárhely

**Lőrincz Szilvia –
Mikics András:
Kóstolótér (részlet),
Kreinbacher Birtok,
Somlóvásárhely /
Szilvia Lőrincz –
András Mikics: Wine
tasting lounge (detail).
Kreinbacher Estate,
Somlóvásárhely
[2015]**

bacher Birtok Ekler Dezső által tervezett épületegyüttesének belsőépítészeti megbízását?

M. A.: Az egyik ilyen eset volt, mikor kaszinókat terveztünk egy szerencsejátékkal foglalkozó cégcsoportnak, csak a koncesszió kapcsán nem kaptak már engedélyt, és nem valósultak meg a tervek. Ők elküldtek bennünket egy egyhetes tanulmányútra Las Vegasba. Vegyes érzésekkel érkezünk haza. Fura dolog ez a hazardírozó életmód. Sok szempontból tanulságos volt, hatalmas élménnyel gazdagodtunk. A másik, egy arab cégcsoport, akiknek hoteleket tervez-

tünk, és épp az egyik épületükön dolgoztunk, amelyik a Soros György támogatta, fejlesztés alatt álló CEU, azaz a Közép-európai Egyetem épületegyütteseinek közé ékelődött be. Még el sem készült a többmilliárdos ráfordítással újjáépített beruházás, mikor azt a „szomszéd” megvette és funkciójában és esztétikai megjelenésében megsemmisítette. Kiábrándító volt a felelőtlenség és a pazarlás.

L. SZ.: Ekler Dezsővel már egy másik vidéki hotel előkészítő munkálatain dolgoztunk, mikor bevont bennünket a somló borászat belsőépítészeti munká-

lataiba. A feladat nőttön-nőtt, s végül a birtok tulajdonosa megbízott bennünket a főépület és a szálláshelyek belsőépítészeti tervezésével.

– Milyennek kell lennie egy korszerű borászatnak a 21. század elején, volt-e speciális probléma – például a megvilágítással kapcsolatban –, amelyet a szokványostól eltérő módon kellett megoldani ennél a feladatnál? Arra több példa is van, hogy borászat és vendéglátás együtt kapjon helyet egy pincészerű térben – a hegy gyomrában, vagy ahhoz ragaszva –, de hogy dombokkal fedjék el a megépített létesítmény nagy részét, és minimális kültéri megjelenés mellett az enteriőrök váljanak domináns látványelemmé, az eléggé

ritka. Hirtelen a pécsi Cella Septichora Látogatóközpont vagy a 4-es metró megállóíj jutnak eszembe, amelyek persze egészen más funkciót töltenek be. Volt-e valamilyen minta, tájékoztató pont, a meghatározó építészeti koncepción kívül, ami a belsőépítészeti kialakítást inspirálta?

L. SZ.: A gazdasági válság tapasztalatai után sokunkban megfogalmazódtak új gondolatok a luxusról. Leginkább az, hogy máshol van az anyagi dolgok lényege, és mi már nem szerettünk volna „márvánnyal, arannyal díszített” luxuseriőröket tervezni, se tervgyárként működni. Valójában a díj most a tájékoztatósi pont az életünkben, és sokatmondó volt számunkra

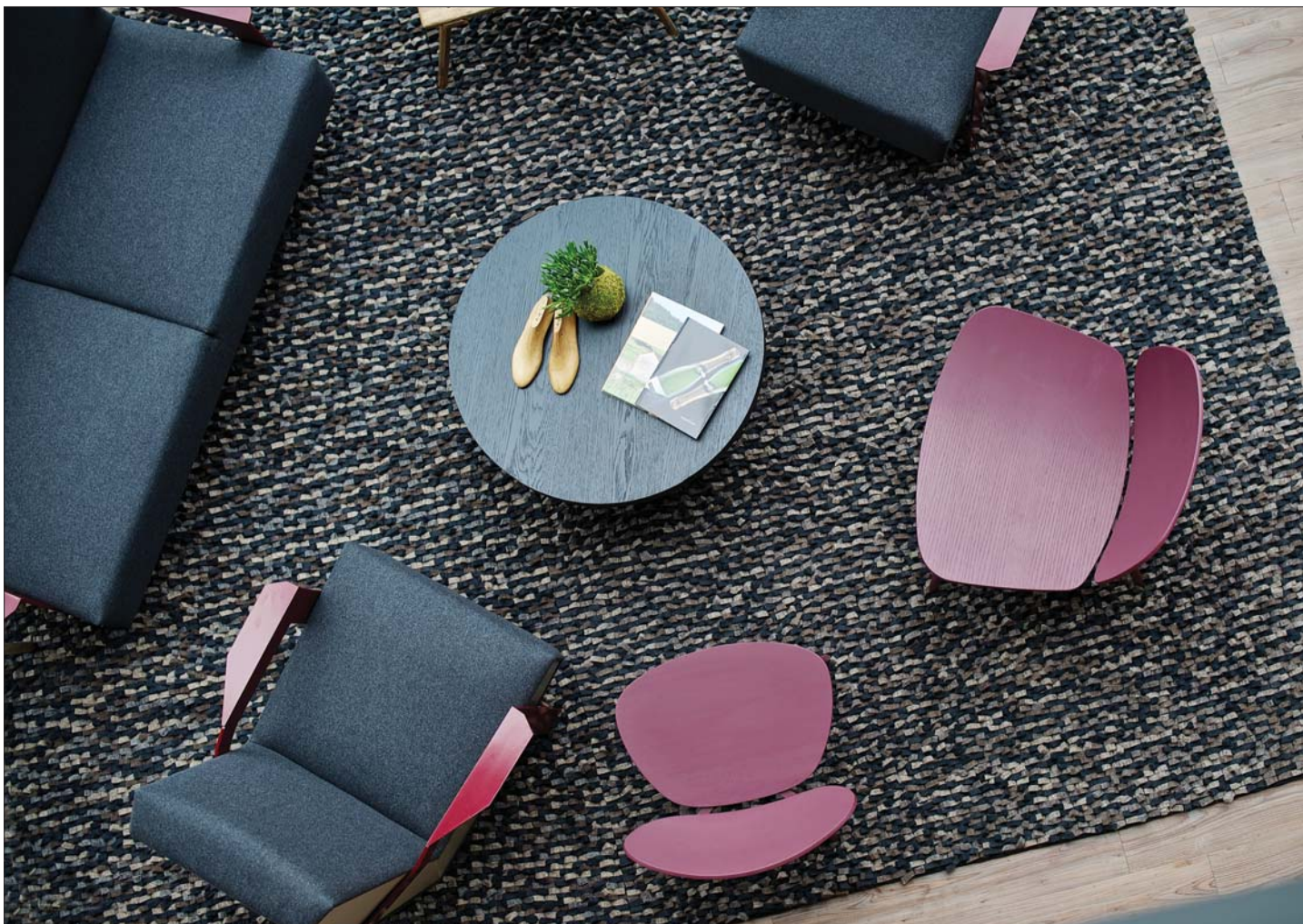
Lőrincz Szilvia – Mikics András:
Kóstolótér (részlet),
Kreinbacher Birtok,
Somlóvásárhely /
Szilvia Lőrincz –
András Mikics: Wine
tasting lounge (detail).
Kreinbacher Estate,
Somlóvásárhely
[2015]

**Lőrincz Szilvia – Mikics
András: Kóstolótér
(részlet), Kreinbacher
Birtok, Somlóvásárhely
/ Szilvia Lőrincz –
András Mikics: Wine
tasting lounge (detail).
Kreinbacher Estate,
Somlóvásárhely
[2015]**

Finta József beszéde arról, hogy olyan korszakban élünk, amikor nagyon nehéz jó építészetet és belsőépítészetet csinálni. S ő személy szerint azt látta meg a munkánkban, hogy minden modernitás és korszerűség ellenére nálunk az ember van a középpontban. Nézőpontot váltottunk: meg akartuk találni a belsőépítészetnek azt a szegmensét, ahol nem a rosszul értelmezett luxus a mondanivaló, hanem az emberközelség vagy a különleges helyszín, lokáció.

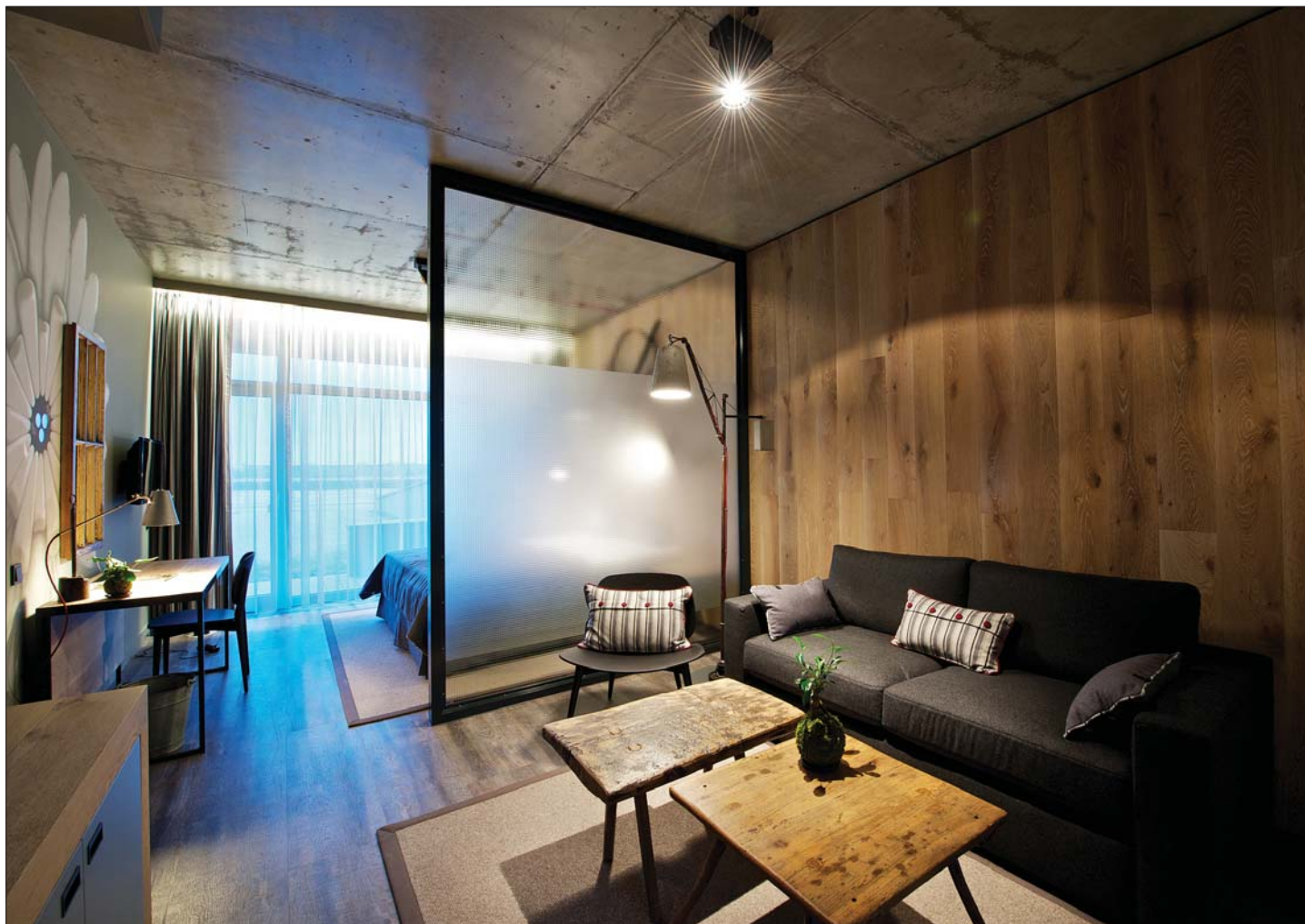
– A borászat nagyüzem, amit steril, kicsempézett bel-

világgal, krómacél tartályokkal, patika tisztaságú laboratóriummként definiálhatunk. A pincelátogatások pedig nemcsak penésszel borított boltívek alatt sajátos illatot árasztó, ászokfákon gömbölyödő fabordók, csillanva megtelők, kóstolás címén gyorsan ürülő pohárkák hangulatát idézik, néha borkorcsolyák fogyasztásával a pincegádorban, nyáron meg az árnyat adó diófa alatt. Hogyan egyeztethető össze ez a két világ, voltak-e ilyen törekvéseitek, vagy át kívánjátok egy kissé nevelni a borkultúra hagyományosabb formáin szocializálódott vendégeket, látogatókat?

Fotó: Juhász Bogi / Kreinbacher Birtok, Somlóvásárhely

Fotó: Juhász Bogi / Kreinbacher Birtok, Somlóvásárhely

Lőrincz Szilvia – Mikics András: Szálláshely (részletek), Kreinbacher Birtok, Somlóvásárhely / Szilvia Lőrincz – András Mikics: Guest house (details). Kreinbacher Estate, Somlóvásárhely [2015]

M. A.: Nincsenek ilyen formában nevelési szándékaink, hanem a borászat, gasztronómia és turizmus iránt érdeklődő fogyasztók megváltozott igényeit igyekszünk az aktuális trendek, a környezetpszichológia és az ambiens intelligencia elvei mentén kiszolgálni.

– *Úgy tudom, további fejlesztések is várhatók a Somló hegy lábánál. Azokban is közreműködtök? Milyen más terveitek vannak a közeljövőben? A most elnyert díj – melyhez a Magyar Iparművészet olvasói és szerkesztősége nevében is gratulálunk – jó ajánlólevél.*

L. SZ.: Terveink leginkább az irodánk szakmai fejlődésére, valamint a minőségi időtöltés – mint a jó képességekkel és kreativitással áramoltatott idő- és költséghatékony alkotómunka és a magánélet közötti egyensúly – megteremtésére, fenntartására irányulnak. Köszönjük a dicsérő és elismerő szavakat. Mi is sok sikert, nagy létszámú igényes érdeklődőt és olvasótáborát kívánunk a folyóiratnak.

GYÜRKY ANDRÁS
belsőépítész szakíró

„Professzionális építész és professzionális belsőépítő művész együttműködése”

Belsőépítészek Országos Találkozója (BOT) Zsennynén

■ Tizenkilencedik konferenciájukat tartották a belsőépítészek a Magyar Alkotóművészeti Közhazsnú Nonprofit Kft. (MANK) Zsennyei Alkotóházában 2016. szeptember 16. és 18. között a Magyar Alkotóművészek Országos Egyesületének (MAOE) rendezésében. A 2014-ben felújított Sennyei-Bezerédj-Békassy-kastélyban a három nap alatt közel fél száz meghívott vett részt a szimpóziumon. Az eseményt Tóth Tibor Pál, a MAOE Iparművészeti Tagozatának vezetője tagja szervezte. A konferencia fővédnöki tisztét Fekete György belsőépítész iparművész, a Magyar Művészeti Akadémia (MMA) elnöke, valamint Turi Attila építész, az MMA Építőművészeti Tagozatának vezetője töltötte be. 2016-ban is a megelőző évek zsennyei találkozóinak szellemiségét megerősítve tettek tanúbizonyságot az előadók a szakmai együttműködés megvalósulásáról az építészet és a belsőépítészet terén. A 21. század által támasztott kihívások elemzésével konszenzusra törekedtek a résztvevők mindazoknak a vélt és valós problémáknak a kiküszöbölésére, amelyek a két szakma gyakorlása között fennállnak. Az összejövetel jelmondatának a szervezők a „Professzionális építész és professzionális belsőépítő művész együttműködése” mottót választották, utalva arra, hogy a két művészeti tevékenység között nincs szakadék és szakmai érdekellentét: a közös tervezési gyakorlattal a jó struktúrájú építészeti tereket hasznos és élhető terekké képesek együttes erővel formálni. Az elhangzottak rávilágítottak arra, hogy szükség van a 2015-ben a felsőoktatási szakjegyzékből visszavont belsőépítész környezettervező művész státusának jövőbeli megerősítésére, hogy igényesen megtervezett enteriőrök jöjjenek létre. Tizenkét építészeti beruházásban társtervezőként közreműködő építész és belsőépítész mutatta be előadásában együttműködésük megvalósult alkotásait. Szilveszter Csaba építész bemutatta a kínai Sencsen városában Zoboki Gábor

építész vezetésével tervezett Nansan Kulturális és Sportközpont, Művészeti Múzeumot, amelynek kiemelt közönségforgalmi tereiről Tóth Róbert belsőépítész beszélt. Baliga Kornél belsőépítész a fertődi Esterházy-kastély fejedelmi és hercegi lakosztályainak rekonstrukciós terveiről és belsőépítészeti kivitelezéséről tájékoztatta a hallgatóságot. Marosi Miklós építész ismertette a Magyar Állami Operaház és az Erkel Színház műhelyházaként 2017-ben elkészülő Eiffel-csarnok épületét, amelynek belsőépítészeti kialakításáról Szenes István belsőépítész adott áttekintést. Salamin Ferenc építész a tarcali Királyudvar Borászat építészeti terveit mutatta be, ahol társtervezőként dolgozott együtt Jakab Csaba belsőépítésszel. Magyarai Éva építész, belsőépítész és Pazár Béla építész előadása a Zeneakadémia teljes körű felújítását és komplett belsőépítészeti tervezését szemléltette a jelenlévőknek. Madzin Attila építész és Csavarga Rózsa belsőépítész áttekintést adtak tervezői együttműködésükről. Szabó Tamás János építész bemutatta a leendő új, budapesti kongresszusi központ és a Nemzeti Közszerkeleti Egyetem Ludovika Campusának 600 férőhelyes kollégiumához készített építészeti és látványterveket. Nagy Tamás építész a mátraverebélyszentkúti záránkközpont építészeti munkálatairól tartotta meg előadását. A nemzeti kegyhely belsőépítészeti terveit Ignácz Erika belsőépítész szemléltette. A Pesti Vigadó teljes körű rekonstrukciójában és belsőépítészeti tervezésében együttműködő Fehérváry Rudolf építész és Gothárd Erzsébet belsőépítész hangsúlyozták a műemléki épületek korszerű felújításában nélkülözhetetlen csapatmunka szükségességét. Magyar Géza építész, Somogyi Pál és Fazekas Viktória belsőépítészek a salgótarjáni Apolló mozi felújítását és teljes körű építészeti és belsőépítészeti kialakítását tárták a hallgatóság elé. Rudolf Mihály építész a füzéri fellegvár rekonstrukciójáról tartott

Fotó: Kollár Péter

**A XIX. Belsőépítészek Országos Találkozásának résztvevői Zsenyén 2016-ban /
Participants of the 19th National Conference of Interior Designers at Zsenye, 2016**

(balról jobbra) / (left to right) BUGÁR-MÉSZÁROS Károly, FEHÉRVÁRY Rudolf, TÓTH Róbert, HEFKÓ Mihály,
(előtte) a Barrisol Hungária Kft. képviselője, JAKAB Csaba, LUKÁCS Zsófia, LASETZKY Frigyes felesége, LASETZKY Frigyes,
LÁNG Judit, (előtte, ülve) KEPPEL Márton, BALIGA Kornél, CSAVARGA Rózsa, MAROSI Miklós, (előtte) GOTHÁRD Erzsébet,
(előtte, ülve) BÖRÖCZ Sándor, SIMON Mónika, SZENES István, FEKETE György, TÓTH Tibor Pál, OLLÉ Gellért, MÁRTON László
Attila, TOMPOS Lajos, TILDI Béla, HORVÁTH Péter Kornél, (előtte) SIMON Eszter, MARCZELL András felesége, CSEPREGI Sándor,
PÁL László Csaba, (előtte, ülve) REX-KISS Béla, MARCZELL András, SZILY Balázs, JAHODA Maja, SOMOGYI Pál,
FAZEKAS Viktória, MAGYARI Éva, GYÜRKY András

előadást, a vár teljes belsőépítészeti tervezését Lukács Zsófia belsőépítész ismertette. Golda János építész és Hámory Judit belsőépítész előadása betekintést nyújtott a piarista szerzetesrend által fenntartott iskolák és kapcsolódó létesítmények teljes körű újjáépítési és korszerűsítési tervezésébe. Lasetzky Frigyes építész egy magántulajdonban lévő, a budai Várban található lakóépület felújítását ismertette a jelenlévőkkel, a komplett belsőépítészeti tervezésről Hefkó Mihály belsőépítész tartotta meg előadását. A konferencia tematikájához lazán kapcsolódott Bugár-Mészáros Károly építészettörténész vetített képes mesterkurzusa Spiegel

Frigyes építész, belsőépítész és bútortervező 1896–1912 között készült szecessziós alkotásairól. A konferencia résztvevői a találkozó tanulságait értékelve kifejezték abbéli reményüket, hogy a 2017-ben megrendezésre kerülő jubileumi zsennyei BOT rendezvényen a belsőépítész környezettervező művészek vállát immár a szakma megújításának kellemes súlya fogja terhelni a művészeti ágak szuverén létjogosultságának meghatározásából fakadó szembenállás helyett.

KEPPEL MÁRTON
művészettörténész

Hírek

■ **Ábrák a valóságban** címmel nyílt meg 2017. január 26-án Rudas Klára kiállítása a Knoll Galériában. (Budapest VI. ker., Liszt Ferenc tér 10.) A Magyar Képzőművészeti Egyetemen 2014-ben végzett művész a festészetből induló installációival az absztrakt struktúrák lehetőségeit vizsgálja. A tárlat március 18-án zárul.

■ **Red Dot design**díjat nyert Palotai Gábor, a MOME Svédországban élő címzetes egyetemi tanára a *Textile Graphics* című munkájával a legutóbbi esseni megmérettetésen, ahol 5214 pályaműből válogatott a zsűri. A svéd Anna Kraitznak tervezett bútortexti-

len tipográfiai kísérletek eredménye, betűk és szimbólumok együttese adja a mintázatot.

■ **Látványtér 2016.** – A Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete és a Magyar Látvány- Díszlet- és Jelmeztervező Művészek Társasága szakmai kiállításának 2017. január 5-én rendezett záróünnepségén adták át a szakmai díjakat a FUGA Budapesti Építészeti Központban. (Budapest V. ker., Petőfi Sándor u. 5.) Az Év Jelmeztervezője címet Nagy Fruzsina, az Év Díszlettervezője címet pedig Bagossy Levente és Khell Csörsz nyerte el.

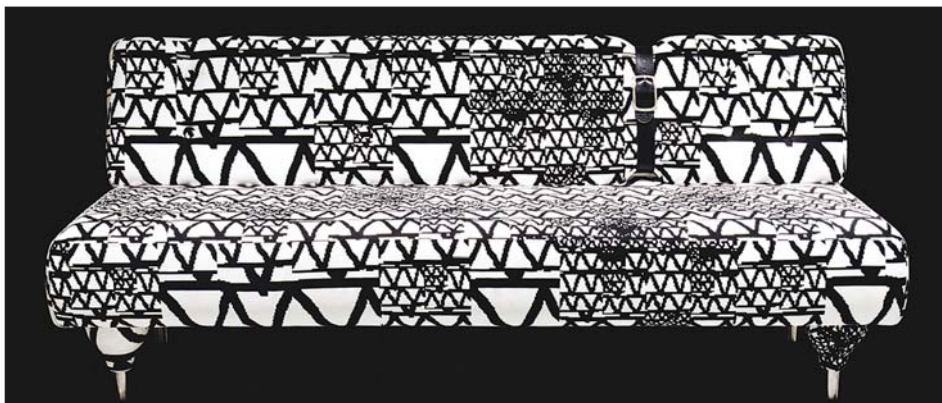

Fotó: a kiállítás meghívója

■ **Bőr, szőr, csont** címmel Molnár Imre bőrműves iparművész munkáiból az Erdély Művészetéért Alapítvány rendezett 2017. január 31. és március 10. között látható kiállítást az E-Galériában. (Budapest V. ker., Falk Miksa u. 8.)

■ **Viva Arte Viva** címmel rendezik meg az 57. Velencei Nemzetközi Képzőművészeti Biennálét 2017. május 13. és november 26. között. Magyarországot Várnai Gyula *Békét a világnak! (Peace on Earth!)* című projektje képviseli majd, melyet a beérkezett 11 pályamű közül ítélte legjobbnak a zsűri.

■ **Kilátó a Prédikálószeréken.** – Átadták a Visegrádi-hegység 639 méter magas csúcsán, a Prédikálószeréken a Koller József építész tervei alapján készült 12 méter magas, fából épült kilátót, melynek három, felfelé

Fotó: kraitz.se

haladva egyre szélesedő teraszairól fokozatosan nyílik ki a Dunakanyar panorámája. Az egyes szinteken a térségben jelentős szerepet játszó magyar királyok emlékéit elevenítik fel a kézzel festett tájékoztató táblák. A legfelső szinten két webkamerát is elhelyeztek, és a környéken hozzáférhető az ingyenes wifi-kapcsolat is.

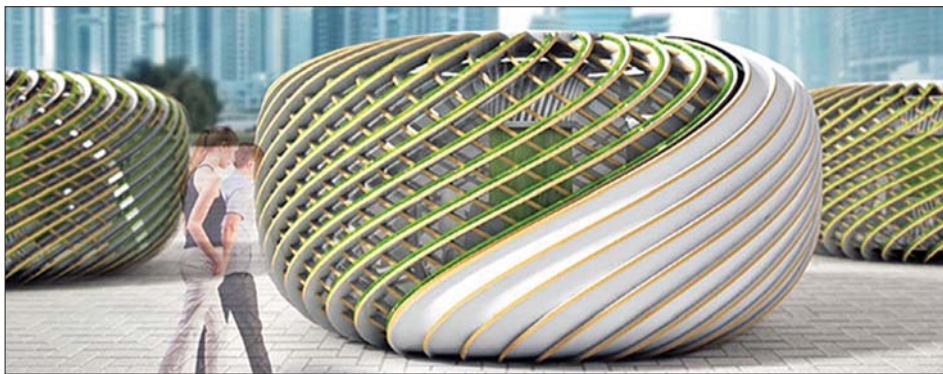
■ **Balázs Attila** nyerte a 35. Magyar Sajtófotó Pályázat MÚOSZ Nagydíját *A maguk közé Down-szindrómás iskolásokat befogadó osztályközösség* című sorozatával. Az André Kertész-nagydíjat pedig Szekeres Máté *Vesébeteg* című sorozata nyerte el. A Magyar Újságírók Országos Szövetsége által kiírt pályázaton 234 fotós vett részt 6259 munkával. A 12 kategóriában díjazott felvételekből a Robert Capa Központban (Budapest VI. ker., Nagymező u. 8.) 2017. március 27-én kiállítás nyílik, mely május 21-ig tekinthető meg.

■ **Megformált valóság** címmel hirdetett pályázatot a Szikra Galéria (Jászberény, Rákóczi út 40.) a megnyitásának negyedik évfordulója alkalmából. Grafikát, festményt, tűzzománc alkotást, kislasztikát, szobrot várnak 2017. május 5-ig a kortárs magyar képzőművészetet bemutató tárlatra. A pályázat eredményhirdetése és a díjátadás június 17-én lesz, a Múzeumok nappala és éjszakája program keretében.

■ **A jövő kapuja – Egy új generáció művészete Japánban** címmel nyílt 2017. február 3-án kiállítás az Új Budapest Galériában. (Budapest IX. ker., Fővám tér 11–12.) Tizenegy elismert fiatal japán művésznek a 21. század elején készült munkája – festmény, szobor, installáció, fotó, videó – kapott helyet a március 12-ig látható tárlaton.

■ **Tárgyasult gondolatok 2. Értékek Borsodból, Abaújból és Zemplénből** címmel jelent meg Kégl Ildikó könyve, melyben hús, a körzetben élő kézműves alkotót mutat be, többek között hímzettparaszting-készítőt, népművészeti baba-készítőt, bútorfestő népi iparművészt, késkészítőt, szücs mestert. A kötetet a benne szereplők munkáiból rendezett kiállítással egybekötve mutatták be Miskolcon a II. Rákóczi Ferenc Megyei és Városi Könyvtárban.

■ **Átadták a megújult Bibliamúzeumot.** – A Dunamelléki Református Egyházkerület Ráday Gyűjteményének épületében (Budapest IX. ker., Ráday u. 28.) 2011-ben zárták be a Bibliamúzeumot, azóta 200 millió forintból felújították, kibővítették, a romos pincét és kazánhelyiséget korszerű kiállítóterré építették át. 2017. január 19. óta ismét látogatható a Szentírás világát bemutató tárlat.

■ **A magyar art deco építészet – Hungarian Art Deco Architecture** címmel nyomtatásban is megjelent Bolla Zoltán elektronikus könyvének első része, mely 1000 színes és archív fotón mutat be 400 épületet. A könyvet az Iparművészeti Múzeum Shopjában mutatták be 2016. november 24-én. A hatévnyi, 20 000 kilométernyi belföldi és külföldi kutatóút eredményének második kötete az év végén várható.

■ **Káosz és rend** címmel hirdette meg idei képzőművészeti pályázatát a Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete. A pályázat érdekessége, hogy az elfogadott műveket nem eredetiben, hanem 100x70 cm-es nyomatokon láthatja majd a közönség 2017. szeptember 5. és november 15. között Szegeden a Reök-palotában. (Tisza Lajos krt. 56.)

■ **Chlorella oxigénpavilon.** – Az *Inhabitat* online magazin a jövő zöld-designereit kereste pályázatán, és a világ minden tájáról várta a merész elképzeléseket. A verseny nagydíját Miklósi Ádám kapta *Chlorella* oxigénpavilonjáért, és ő lett a Gyógyító helyek kategória győztese is. A tereken, parkokban elhelyezhető pihenőpavilonban a nap energiája keringeti a levegőt tisztító algás vizet.

■ **Madarassy István** szoborképeiből nyílt kiállítás 2016. december 7-én Firenzében a Museo Casa di Dante emlékházban. Madarassy István az *Isteni Színjáték* (*Divina Commedia*) ihlette munkáival, a *Pokol* és a *Purgatórium* után most a *Paradicsom* képei-

vel mutatkozik be az olasz közönségnek a 2017. március 26-ig nyitvatartó kiállításon.

■ **Három kiállítás a Pesti Vigadóban.** – Prutkay Péter *Grafikáktól a dobozképekig* címmel mutatja be dobozokba zárt tárgyösszeállí-

“PARADISO”

DI ISTVAN MADARASSY

Fotó: a kiállítás meghívója

Fotó: Alapítvány

tásait 2017. január 18. és március 12. között. (A képen Prutkay Péter: *Hírvivők, a végtelen véges.*) – Kubinyi Anna (1949–2015) textilművész *Csíksomlyói imatextilje* látható (2017. február 2. és március 31. között) a csíksomlyói zarándoklat 450. évfordulója alkalmából. – *Kép/Társak* címmel a Magyar Művészeti Akadémia Film- és Fotóművészeti Tagozata tárlatának koncepciója a barátság mint kötelék. Ennek jegyében a tagozat egy akadémikus tagja meghívott kiállítótársnak egy nem akadémikus alkotót. (2017. február 4-től április 2-ig, Budapest V. ker., Vigadó tér 2.)

■ **Tettek ideje. Lakhatási mozgalmak a 20. században** címmel nyílt időszaki kiállítás a Kaszák Múzeumban. (Budapest III. ker., Fő tér 1., Zichy-kastély.) A Petőfi Irodalmi Múzeum fiiláléjában a 2017. január 26-án nyílt tárlat április 2-án zárul.

Tisztelt Olvasóink,
Előfizetőink!

Ettől az évtől lapunk

nyolc alkalommal jelenik meg,
számonként bővebb, 60 oldal terjedelemben.

Az éves előfizetési díj változatlan,

7500 forint.

a Magyar Iparművészet szerkesztősége